

TOVARNIKI

15. SETTEMBRE 1940

VEŠTNIK

KRANJSKA INDUSTRIJSKA
DRUŽBA - JESENICE-FUŽINE

LETNIK 4 · ŠTEV. 19

PRAZNIK ŽELEZARSKIH JESENIC

PORTNI DEL

Foto: Smolej

NAŠA ČUSTVA DOMOVINI!

Naša zemlja in naše ljudstvo je zopet praznovalo narodni praznik — rojstni dan mladega kralja Jugoslovanov Petra II.

Ožja domovina Slovenija pa je ta dan praznovala prav posebno slovesno v svoji prestolnici Ljubljani, kjer so se zbrali desettisoči iz vseh mest, trgov, vasi in kmetijskih domov, da prisostvujejo odkritju spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I.

Jugoslovanski narod je poseben narod na tej zemlji. On ne nosi src na dlani vsak dan, svobodno misli, govori, politikuje, kritizira in živi svojstveno življenje zrelega naroda.

Toda porajajo se prilike, ko svet lahko spozna prava narodna srca in čustva tega ljudstva, ko svet lahko vidi kremenito zavest jugoslovanskega človeka in njegovo ljubezen do kralja in domovine, zavest, ki je izpričana in prekaljena v žrtvah, v junaštvu in srčnosti v teku tisočletnega boja za svobodo, kakor tega ne vidimo pri nobenem drugem narodu na svetu.

Taka prilika je tudi praznik rojstnega dne mladega kralja, čigar rod je prišel na čelo Jugoslavije kot prvi junak in borec za svobodo in je zaradi tega iskren praznik vseh Jugoslovanov.

Taka vojska stoji za našim mladim kraljem in taka vojska srčnih in zavednih Jugoslovanov gre samo najlepši bodočnosti nasproti.

To junaštvo, to zavednost, te žrtve in ta pravični boj in to domovinsko zavest, to svobodoljubnost našega človeka in naroda spoštujejo vsi drugi narodi, kajti človek je svobodne domovine toliko vreden, kolikor jo ljubi in hoče zanjo delati in žrtvovati.

Živel kralj Peter II. Živela svobodna domovina Jugoslovanov.

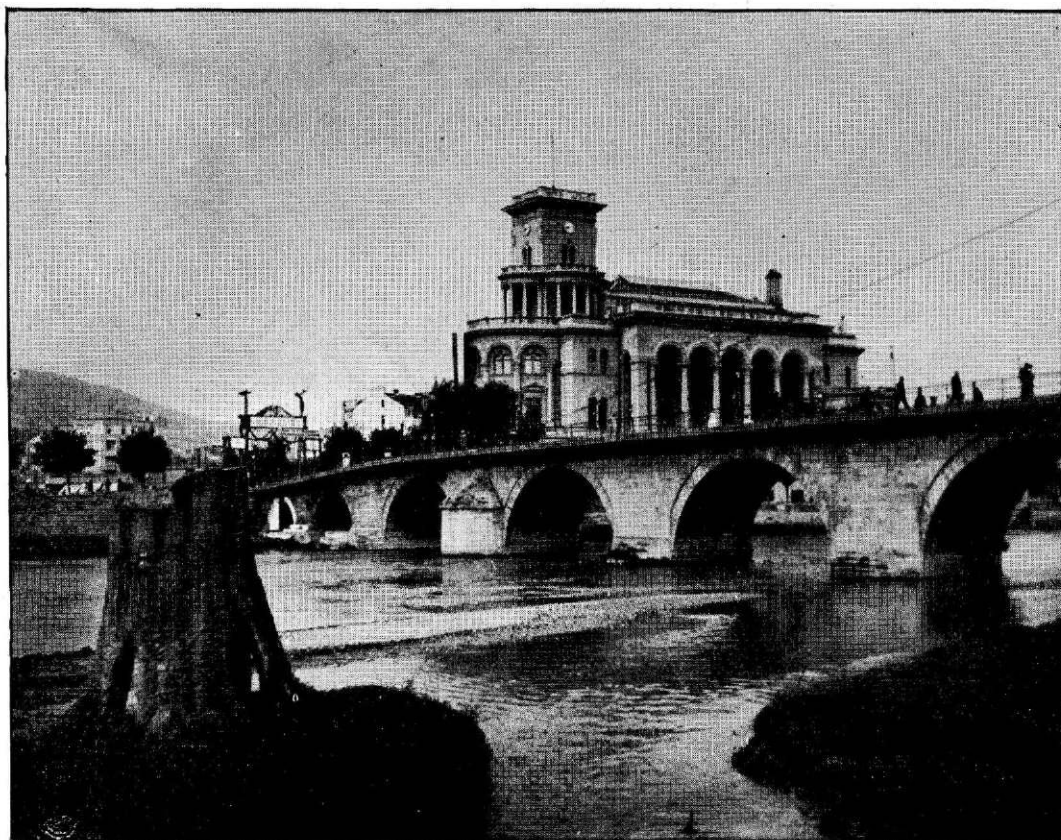

Foto Smolej

CARSKO SKOPLJE

Spredaj ostanek starodavne slovanske lipe

Zastopnik ministra vojske in mornarice general Glišić med jeseniškimi zimsko-športnimi organizatorji.

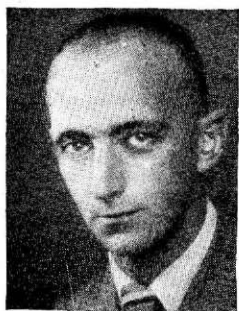
V sredi športni „diktator“ Jože Činkovic, na levi Stanko Ravnik.

PO TELOVADNICAH, IGRIŠČIH IN SMUČIŠČIH SO DELALI VZTRAJNO ZA SMOTROM: ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

Albin Smolej

Delo za napredek telovadbe in športa med delovnim ljudstvom na Jesenicah je pričel Albin Smolej že pred svetovno vojno. Bil je že takrat dober telovadec in vaditelj jeseniškega Orla. Takoj po končani vojni je to delo uspešno nadaljeval. Zadnja leta se je g. Smolej posvetil prvenstveno športu. Je med ustanovitelji S. K. Borca in A. S. Gorenjca. Smolej je vedno glavni terenski organizator smučskih tekem Zveze F. O. in je eden redkih sodnikov, ki so sposobni za sojenje vseh vrst tekem, naj si bo telovadne, zimskošportne ali pa lahkoatletske prireditve. Najdemo ga kot organizatorja pri vseh športnih podvigih katoliških telovadnih organizacij kot prvega. Poleg športnega dela je Smolej prevzemal in agilno deloval na številnih odborniških mestih delavskih prosvetnih in drugih društvih železarskih Jesenic.

Drago Korenini

Korenini spada med ustanovitelje GZSP. Njegovo delo za vzgojo sodniškega zbora pri GZSP ima danes že velik uspeh, saj so vsi današnji aktivni smučski sodniki izšli iz njegovih sodniških tečajev. Je odličen sodnik za vse panoge zimskega športa. Poleg zimskega športa goji Korenini tudi alpinistiko; dolgoletni agilni in požrtvovalni odbornik jeseniške podružnice T. K. Skala. Svoje plezalne ture (večkrat tudi prvenstvene) dela v družbi izurjenih klubskih tovarišev tiho in brez reklame. Ni pa g. Korenini samo športnik in alpinist, ampak je na glasu tudi kot eden najboljših violončelistov na Jesenicah.

Ob priliki športnih prireditev v domovini kakor tudi ob mednarodnih nastopih za plemenite športne borbe na olimpijadah in na mednarodnih tekmah slišimo v javnosti imena Jeseničanov. Naj bodo to lahkoatletske tekme v Ljubljani, naj bo to nastop mednarodnih tekmovalcev v Pragi, Berlinu ali Parizu ali pa tekma na snežnih poljih, vedno beremo o nastopih in uspehih Jeseničanov. Celo tja gori med smučarske kralje na Finsko je stopil Jeseničan in dosegel zavidljiv uspeh. Jeseničanov pri takih pregledih športnih uspehov ni treba dosti iskati. Kar na prva mesta pogledamo in jih že imamo.

Toda preden so Jeseničani dosegli in preden sploh kak športnik ali telovadec doseže take uspehe, je potrebno veliko dela, veliko vztrajnega dela in požrtvovalnosti ter volje. Sploh je športni uspeh zgrajen na volji.

To delo naših športnikov in športnih organizacij bi radi ob tej priliki približje pogledali. Zabeležili bi radi vsa tista idealna prizadevanja od začetka sem, vse težkoče in napore in vse zmage naših fantov in deklet, žena in mož za telesno vzgojo naroda. Ponosna kronika bi bila to, bil bi klic iz železarskega revirja po smotrni telesni kulturi, prikaz dela in volje ter vzpodbuda mlademu rodu.

RAZVOJ ŠPORTA NA JESENICAH

Povsem izključeno je, da bi mogel točno in prav popisati vse delo in navesti vsa imena tistih, ki so se kakor koli udeleževali v športnem gibanju v našem železarskem mestu. Če bi sem prepisali kronike posameznih klubov, bi bilo še kje nepopolno. Kar je zbranega, je samo približen prikaz dela za telesno kulturo v našem kraju.

TELOVADNE ORGANIZACIJE

Takoj po ustanovitvi Slov. kat. delavskega izobraževalnega društva in po ustanovitvi prvih slovenskih gospodarskih delavskih ustanov v letu 1897. (godbena društva so obstojala že prej) so pričeli misliti na potrebo ustanovitve telovadnih društev na Jesenicah. Kot neka prvo športno društvo je bil leta 1902. ustanovljen slovenski strelni klub kot odsek Slov. kat. izobraževalnega društva. To je bila nekaka prva slovenska športna konkurenca telovadnemu klubu »Turnverein«, ki je bil ustanovljen istega leta. Misel na športno delo je vedno bolj napredovala tudi med Slovenci. Že leta 1903. so se pričeli zbirati, leta 1904. pa so pristaši slovenskega

Na tem mestu bi moral topot pisati športni organizator, telovadec, smučar, nogometaš, lahkoatlet. Vse bi moral biti in celo boksar, zgodovinar in imeti kup ambicije za športno življenje. Poznano pa je že, da laže dočakaš zvezdo repatico, kakor pa od športnika članek, kadar pa napiše, napiše sto strani. Vse bi raje storil, tekel 50 kilometrov, stal ves dan v vodi, napravil plezalno turo na Triglav, skakal čez zapreke do Ljubljane, držal 10 ur stojo na drogu samo, da bi mu ne bilo treba ničesar napisati, predvsem pa ne o njegovih prizadevanjih. Zato bomo napisali tu le toliko, kar smo nabrali med razgovori od posameznikov. Naj bo za vzpodbudo drugim, da bodo zbrali in zapisali podrobnejše kronike.

Pri športu namreč ne gre — že davno ne in tudi načelno ne za to, kdo bo prvi, kdo bo drugi, ne gre za rezultate posameznikov. Vsebina športnega dela in prizadevanja je povsem drugačna. Urmo telo posameznika, skupine, ljudstva in naroda, da bo gibčno, da bo zdravo, da bo odporno in močno. Urmo ga z voljo in vztrajnostjo, kajti volja in vztrajnost sta odliki človeka in naroda, volja in vztrajnost ustvarjata bodočnost človeku in narodu. Zgodovina in čas, v katerem živimo, o tem prepričujeta. V uspehu športnika ne glej samo njegove znamke rezultata, nego glej v njem voljo in požrtvovalnost in zdravje.

Drago Cerar, vodja športnih prireditev KID

Drago Cerar je pričel svoje športno udejstvovanje pri Iliriji in Primorju v Ljubljani kot lahkoatlet. Kot sprinter na 100, 200 in 400 metrov je bil ves čas v reprezentanci. Nastopal je tudi v drugih lahkoatletskih panogah. Bil je juniorski državni prvak in na tabeli najboljših tekačev drugi in tretji. V državni reprezentanci je nastopal na mednarodnih tekmah na Dunaju, v Brnu, v Pragi, Bukarešti, Grazu, Celovcu, v Soliji in Atenah. V Ljubljani je sodeloval organizatorično pri Primorju in pri Sokolu Tabor. Na Jesenicah je pričel s sodelovanjem pri S. K. Bratstvu. Uvidel je, da nimajo športniki primernega prostora, zato je svoje zanimanje usmeril prvenstveno na to pridobitvijo. Izdelal je tudi načrte za kočo Bratstva ter načrte za številna tekmovanja. Uspehi sposobnega, mirnega in objektivnega prireditvenega vodje športnih iger KID so poznani. Priponiti je še treba, da je bil Drago Cerar prvi, ki je v »Tovarniškem vestniku« načel razprave za širšo športno zamisel in akcijo v naši delovni vzajemnosti.

Alojzij Božič

Eden najstarejših športnih delavcev pri Bratstvu. Takoj od ustanovitve kluba je bil med vodilnimi osebnostmi športnega gibanja telesnovzgojne organizacije, kateri danes predseduje. Božič Lojze je tihi iniciator za razvoj in prosep kluba in tako za splošni uspeh športnega življenja na Jesenicah. Poleg tihega in uspešnega iniciatorja in organizatorja pa ima športni pokret v njem tudi požrtvovalnega sodelavca, ki je športnikom vedno na razpolago tudi pri delu na terenu. Lojze Božič je tudi smučski savezni sodnik ter odbornik in sodelavec številnih kulturnih društev. Klub Bratstvo kakor vse športno življenje v revirju ima v njem idealnega, nesebičnega in sposobnega pokretaša.

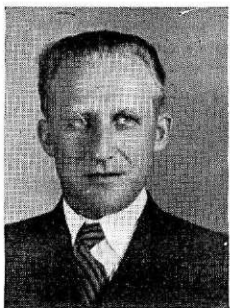
Sokola ustanovili Sokola na Jesenicah. Tako je pričelo na Jesenicah delovati agilno narodno društvo Sokol, ki je gojilo tudi telesno vzgojo. Omeniti je treba, da so sokolske organizacije delovale v drugih krajih že prej in to več desetletij in krepile narodno zavest slovenskega človeka. Leta 1905. pa so pokretaši Slov. kat. izobraževalnega društva ustanovili še »Orla«. Omeniti je treba, da je bila ta organizacija prvič ustanovljena na Jesenicah in je torej tu zibelka slovenskih katoliških telovadnih organizacij in tudi iniciativa bodočim kat. telovadnim organizacijam na Hrvatskem. O ustanoviteljih ene in druge organizacije bo poročano na drugem mestu. Omenimo naj le zanimivost, da je zbadljivi naziv »čuk«, ki smo ga slišali včasih po cestah, mnogo manj zbadljiv kakor pa zvezan z soustanoviteljem Orla, takratnim kaplanom na Jesenicah g. Čukom, ki danes župniku je v prelepi Kranjski gori.

V teh organizacijah so delali in se razvijali odlični telovadci in mednarodni tekmovalci, ki smo jih omenili zadnjič. Pozabili pa smo navesti, da so bili mednarodni tekmovalci tudi g. Klinar France, g. Sušnik Matija v starejši ter g. Triler Polde v novejši dobi.

Beno Langus

Iz razburljivega nogometiškega sveta se je razvil Langus v enega najbolj hladnokrvnih smuškil sodnikov v Sloveniji. Najbolj mu je priljubljeno tekmovalstvo v alpskih disciplinah, ko je treba imeti sodniški zbor močno v roki, da dobi tudi skupina po več tekmovalcev, ki pridrvi skozi cilj, pravične ocene. Svoje odborniško delo je pričel kot tajnik A. S. Gorenjca, potem kot tehniški vodja GZSP. Letos pa mu je bila poverjena odgovorna funkcija tehn. vodje novo ustanovljene Slovenske zimsko športne zveze.

Janez Smolej

Se bolj skromen kot njegov brat »olimpijec« France, je Janez Smolej, izkušen sodnik za smuška tekmovalja. Janez Smolej je specialist za presojo smuškil skokov. Sodeluje pa tudi pri organizaciji drugih tekmovalj. Organizatorično se je Smolej največ udeleževal pri S. K. Bratstvu, njegovo delo je bilo vedno tiho, toda plodonosno in je mnogo njegova zasluga, da je S. K. Bratstvo na sedanji višini.

Stanko Ravnik

Znani tihi in agilni sodelavec in organizator za uspeh športnih prizadevanj jeseniških telesnovzgojnih organizacij. Stanko Ravnik je eden izmed prvih organizatorjev smuškega športa v kraju in sodnik za vse discipline športnih panog. Poleg športnega udeleževanja se udeležuje kot godbenik pri Krekovi godbi in kot odbornik več drugih kulturnih organizacij Jesenic.

NOGOMET

Po starosti športnega gibanja na Jesenicah sledi takoj nogomet ali »žogobrc«, kakor so takrat nazivali to igro. Študentje, ki so študirali v letih 1910. do 1914. v Ljubljani in Gorici, so imeli priliko videti nogometne tekme v teh mestih. Ko so prišli domov na počitnice, so se zbrali in pričeli s tem športom v veliko začudenje domačinov. Morali sta biti dve nogometni družini, da je bil boj podkrepjen in mogoč. Zbrali sta se takoj dve skupini, kakor pojasnujeta priobčeni sliki. Ker ni bilo na Jesenicah dovolj študentov, so prišli prvi skupini pomagat študentje z Dovjega (glej sliko »Žogobrcarji« Jesenice-Dovje). Tu je bil zraven že naš g. Humer L. Ti so uredili svoje brcališče tam, kjer stoji danes carinarica. Sploh so bili takrat Dovžani gonilna sila v nogometu. Imena pod sliko povedo, da so sodelovali poznejši znani športniki. Na Dovjem je dal na razpolago prostor za »žogobrc« g. Jože Zupan, častni predsednik GZŠP. Redko je bilo takrat dobiti človeka, ki bi podprl športna prizadevanja. G. L. Humer je izrazil željo, da naj se še sedaj po 27 letih omeni to takrat tako redko razumevanje in prav tako gostoljubnost Potočnikovega očeta, ki je ob priliki prve tekme pogostil študente.

Poleg te skupine pa so se zbrali še ostali jeseniški študentje s Save in pa skupina študentov z Javornika in Koroške Bele. (Glej sliko »Žogobrcarji« Jesenice-Javornik.) Tu lahko spoznamo sedanjega blagajnika KID g. Prevca, g. Klinarja Franceta — šefa meznega urada pa le bolj težko. Ti so imeli svoj nogometni prostor na Vrbju pri Senožetih med Jesenicami in Javornikom.

Oboji so v počitnicah vežbali sem in tja. Tako bolj resne tekme pa so bile prirejene v letu 1913. Tekma na Dovjem je končala s 5 : 1 za študente Jesenice-Javornik, četudi je bilo teh samo 7 na polju.

Zanimiva je bila tekma z Blejci. Tekma se je vršila v Milanovem logu, kjer je odstopil prostor g. Šraj na dolgo prigovarjanje študentov z Jesenic. (Zanimivo gradivo o pripravah za to tekmo je odstopil g. Humer in bo posebej priobčeno.) Blejci, med katerimi so nasto-

Vztrajnostna hoja po grebenih Karavank leta 1921.

Na sliki vidimo tekmovalce na vztrajnostni hoji junija leta 1921. z oskrbo Rdečega križa. Proga je šla s Koroške Bele na Stol, po grebenih na Golico, cilj je bil na Planini. Zmagal je Albin Čop s časom 4 ure 56 minut. Na sliki znani Čop Albin, Čop Joža, Kosmač Franc, vodja likv. KID, Bertoncely Tone, Tušar Janez, Cimperman in dr. Najstarejši tekmovalac je bil Jaka Novak, sed. upokojenec KID

pale znane športne veličine, študenti iz Prage, Dunaja, Gradca, Ljubljane, Trsta, Gorice, so tekmo dobili s katastrofalnim rezultatom 18 : 0.

Seveda to še niso bili športni klubi, nego čisto svobodno udejstvovanje na pobudo študentov.

DELO PRVEGA ŠPORTNEGA KLUBA NA JESENICAH

Kot prvi športni klub na Jesenicah je bil leta 1920. ustanovljen »Šport JO« = šport jeseniškega Orla, ki je imel sledeče sekcije: nogometno (pozneje nogometni klub »Golice«, turistično, ki so jo vodili Čopi, poznejši ustanovitelji jeseniške Skale, lahkoatletsko, težkoatletsko, plavalno in kolesarsko.

Prvi predsednik tega kluba je bil zopet naš France Klinar, tehniški vodja pa Janez Černe. Vodje sekcij in odborniki so bili: Joža Čop, Janez Bertoncely, Janko Šranc, Albin Smolej, Jože Kavčič, Tone Rogelj. Udeleževali so se zlasti še Triler Polde, Prevc Peter, Čop Avgust, rajni Tone Bertoncely, Bregant Matevž, Železnik France, Noč Albin in drugi.

ZAČETKI NA SEDANJEM STADIONU KID

Leta 1921. je dobil klub »Šport JO« od KID v najem polovico prostora, kjer je sedaj urejen stadion KID. S kulikom so ga člani toliko zravnali, da je bilo mogoče gojiti zlasti nogomet. S požrtvovalnostjo članov, pri katerih se je zlasti odlikoval Šolar Miha, je klub ogradil prostor. Naprava lastnega igrišča ga je stala nekaj nad 16.000 kron.

ZAČETEK ALPINISTIKE

Mesca junija je priredil klub tekmo v vztrajnostni hoji s Koroške Bele preko Stola. po grebenih Karavank na vrh Golice pa nazaj do Planine-Sv. Križa (glej priobčeno sliko). Prvo mesto je dosegel Albin Čop s časom 4 ure 56 minut, drugo Tine Bertoncely s časom 5 ur 5 minut,

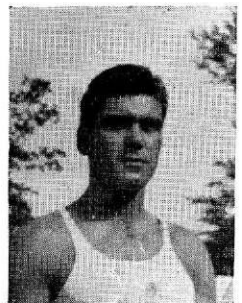
Avgust Ravhekar

Nekdaj odličen telovadec, danes športni organizator. Njegova zasluga je, da so se pričela sokolska smuška tekmovalja. Sodeloval je pri vseh župnih in saveznih smuškil prireditvah kot vodilni funkcionar. Pri zimskih športnih igrah KID vodi organizacijo klasičnih tekem, ki so bile vedno odlično izvedene, četudi je bilo treba na malem prostoru izpeljati kar po 6 tekmovalnih prog. Poleg organizatoričnega dela pri smuškem športu je Avgust Ravhekar še vedno duša pri delovanju jeseniških sokolskih vrst ter odbornik strelske družine na Jesenicah.

Drago Ažman

Športna pot Draga Ažmana se vzpenja od dobrega lahkoatleta do agilnega odbornika športnih društev. Svoje organizatorično delo je začel kot tajnik S. K. Bratstva, nato je bil tajnik GZSP in slednjič tajnik Slovenske zimsko športne zveze na Jesenicah. Ažman je tudi sodnik za smuške skoke in teke ter strokovnjak za izračunavanje tekmovalnih rezultatov. Poleg teh funkcij je še odbornik Strelske družine na Jesenicah.

Baloh Evstahij

Vodja in trener boksa SK Bratstva. Uvaževan športnik in odličen tehnik svoje stroke, ki jamči, da bodo Jesenice kmalu prednjačile tudi boksarskemu športu. Zadnji nastop s prvaki iz Zagreba je to pokazal vključno v ljubeznostnim številkam na tekmah.

Drago Cerar, vodja športnih iger KID

Pero Vovk

Začel je svoje prostovoljno udejstvovanje kot godbenik sokolske godbe. Toda v zahtojlih učilnicah ga je pričelo dušiti in obesil je godbo na klin ter postal odličen planinec in smel plezalec. Toda tudi ta panoga mu je kmalu zagodla. Po padcu v Triglavski steni, kjer je že videl bližnico na oni svet, se je Pero spremenil in postal odličen smuški organizator. Sedaj vrši važne posle v Slovenski zimsko športni zvezi in pri GZSP. Poleg tega je še vesten sodelavec pri Sokolu.

Jože Činkovic

Ime Jože Činkovic je povezano z zgodovino slovenskega zimskega športa, saj je on ustanovil nešteto gorenjskih smuških klubov in je tudi ustanovitelj Gorenjske zimsko športne podzveze na Jesenicah. On ima tudi največ zaslug, da je kot edina nacionalna zveza prišla na Jesenice. Slovenska zimsko športna zveza, v kateri so včlanjeni vsi slovenski zimski športni klubi in Tujsko prometna društva, kar je lahko v ponos našemu mestu. Činkovičevo uspešno organizatorično delo se je najbolj izkazalo pri izvedbi II. izleta gorenjskih smučarjev v Trzinu. V okviru tega izleta so se vršile do sedaj najbolj uspešne smuške prireditve v naši državi. Činkovic tudi že nad 10 let aktivno sodeluje v upravi S. K. Bratstva. Ker je Činkovic pri svojem delu vesten, priden kot mravlja in morda malo prehitre odločitve, ga oni, ki so vajeni zavlačevanja in ki ga ne razumejo, na skrivaj imenujejo športnega »diktatorja«.

Fran Ks. Ažman

52 let član cerkvenega pevskega zbora, 33 let član Kat. prosv. društva, najstarejši igralec KID in najstarejši član Fantovskih odsekov, je vrsta jubilejev in posebnosti v življenju in delovanju nekdanjega so-ustanovitelja kat. prosv.

Predsednik KID gosp. Avg. Westen

na festivalu železarskih Jesenic. Industrijski ustanovitelj in iniciator zdravega gospodarstva širokih zasnov in sodobnih načel, pod katerega vodstvom stoje Jesenice na čelu zdravega dela in vidnega napredka v državi.

društva na Koroški Beli. Malo jih je med nami, ki bi imeli za seboj toliko idealnega dela za narodno prosveto in ki bi dali svoj čas nesebično na razpolago za društveno delovanje. Ko zadnjič nismo mogli dobiti slik predstavnikov kat. prosvetnega dela s Koroške Bele, priobčujemo danes sliko prosvetarja g. Fran Ks. Ažmana, ki nam jo je odstopil tovariš. G. Ažman pa spada končno tudi med športni svet, saj je gotovo najstarejši član Fantovskih odsekov v revirju.

Janez Bertoncely
nekdanji agilni športnik

tretje Joža Čop s 5 urami 10 minutami, četrto Kosmač Fr. itd. Izmed 8 tekmovalcev, med katerimi sta tekmovala tudi dva Ljubljancina, člana tamkajšnje »Skale«, pokojni Tavčar in Cimperman, je bil najstarejši Novak Jakob. Istočasno je bila prirejena tudi tekma Dovje-Jesenice-Sv. Križ. Prvi je bil Zimovčev Tine s časom 1 ure 9 minut, drugi Kavčič Jože, tretji Janez Černe. Zanimanje za te tekme je bilo veliko. Že drugi dan so dobili vabilo od ljubljanske Skale in tudi od Ilirije, toda klub je ostal še naprej samostojen.

ZIMSKI ŠPORT

Člani kluba so se udeleževali tudi sankaskih in smuških tekem v Bohinju, kjer so zlasti prednjačili znani Čopi (Jože, Albin, Gustl), ki so prvi prirejali sankaske tekme pri Sv. Križu.

OSTALE PANOG E ŠPORTA

Klub je dalje gojil nogomet. Prirejenih je bilo več nogometnih tekem z nogometaši z Dovjega, ki jih je vodil znani športnik Janko Janša. Zmagali so to pot Dovjani s 5 : 3, druga tekma pa je bila že s 3 : 3. Skupno so potem nastopili Dovjani in Jeseničani proti Kranju, pri katerem so igrali sami stari nogometaši, a so Jeseničani zmagali v kljub temu.

Klub je gojil tudi druge panoge športa. Pokazali so se kmalu rezultati vzgoje zlasti pri orlovskih tekmah. Da bi zaščitili in dali prednost orodni telovadbi, s katero so Jeseničani prednjačili pri svoji Zvezi, so razpustili nogometni odsek.

Iz »Športa JO« je pozneje nastal nov športni klub »Borec«, ki je poleg lahke atletike zopet gojil nogomet. Pri klubu »Borec« najdemo agilne športnike, zlasti Albina Smoleja, Natlačena, Žvana, Pračka, Žnidarja in druge. Klub je imel uspehe v tekmah s takrat že ustanovljenimi drugimi klubi v kraju. V »Športu JO« ka-

»Žogobrcarji« iz kluba Jesenice-Javornik leta 1913.

Na sliki: Rozman Janez, Mirtič Iv., ing. Rozman Peter, Rozman Peter s Koroške Bele, Rajnhard, kapetan Pretnar Avgust, vodja mezdnege urada Klinar France in blagajnik KID Prevc Peter

»Žogobrcarji« iz kluba Jesenice-Dovje leta 1913.

Na sliki so: Krivc Val., Pavlin Oto, Brejc Al., ing. Janko Janša, Janez Černe, ing. Potočnik, Joško Janša, Zupan Rudj in Lovro Humer. Umrli so že Vilman, Morič, Schwarz in Zupan Slavko

Gostje kovači iz Kroke

kor pozneje pri »Borcu« je uvedel g. France Klinar švedsko gimnastiko že leta 1920. Iz te šole, ki je bila lahka in je imela skavtski pravilnik, so izšli zlasti prvenstveni alpski smučarji kakor Heim, Praček, Žnidar, Žvan, Novak, kakor tudi Natlačen Fric in Žvan Jože. Vsi se dobro spominjajo Lovreta Noča, ki je bil njihov tehniški vodja in desna roka Klinarja.

Tradicionalne so postale tekme za prehodni pokal »Borca« okoli Jesenic. Pokal je romal od »Borca« do »Bratstva«, ki je bilo takrat že ustanovljeno, in zopet nazaj.

USTANOVITEV NOVIH ŠPORTNIH KLUBOV

Leta 1920. ustanovljeni »Šport JO« je deloval sam le nekaj let. Takoj se je ustanovila jeseniška Skala, katere predsedniki so bili in so znani Čopi, dalje je bil predsednik tudi g. Kosmač France in drugi, kar je omenjeno v posebnem sestavku. Dalje so se v kraju ustanovljali po vrsti nogometni klubi »Edinost«, predhodnik sedanjega SK »Bratstva«, »Golica«, »Svoboda«, »Enakost«. Telovadbo pa sta gojila seveda pospešeno tudi Sokol in Orel.

Tek na 60 m

Leta 1929. je bil ustanovljen sedaj znani in vsestransko agilni SK Bratstvo. Prvi predsednik kluba je bil znani športni organizator g. Jože Činkovec, sedaj načeluje klubu agilni športni delavec g. Lojze Božič. Klub je začel delovati v vseh panogah in zbral okrog sebe sposobne organizatorje in vzgojil odlične športnike. Nogometna sekcija SK Bratstva si je pravkar pridobila vstop v slovensko ligo, kjer ima odlične izgleda, da si pripori častno mesto na prvenstveni tabeli, kar bo v čast in ponos velikemu delu kluba in agilnih športnikov. Klub goji tudi na Jesenicah novo panogo: boks in je na festivalu priredil zanimivo tekmo, o kateri pišemo na drugem mestu. Mnogo je idealnih in požrtvovalnih sodelavcev, ki so delali in dvignili ugled SK Bratstva na sedanjo višino in šport na tako stopnjo. Božič Lojze, sedanji predsednik in vsestranski športni delavec, Činkovec Jože, ustanovni predsednik, Drago Cerar, odlični organizator in smotrni športni delavec, vsestranski Lovro Humer, lahkoatletski vodje Pohar Avgust, Ažman Drago, Zupan, dalje agilni vodja mladinskega odseka Viktor Brun, Janežič, Baloh, dalje znani junaki Smolej, Žemva, Knific, Razinger — težko je poročevalcu navajati tisoč imen, zato naj mu vrli športniki oprostijo. Ne tisto, kar se omeni, nego to, kar storijo, je važno. Sploh ni mogoče začeti, ni mogoče končati, vsak ima po več funkcij, je tu in tam, povsod priden, požrtvovalen, zmagovit. SK Bratstvo je imelo tudi svoj smučarski dom.

SK Bratstvo ima menda že vse sekcije, veliko število lahkoatletov in, če bo sreča junaška, bodo Jeseničani in Jeseničanke kmalu tudi zmagovalci v plavanju.

Na drugi strani pa imamo ASK »Gorenjec«, ki je bil ustanovljen po razpustu »Borca« in je bil takrat po številu članov najmočnejši športni klub na Gorenjskem. Alpski športni klub »Gorenjec« je prav tako razširil gojitev zimskega športa, lahke in težke atletike, planinarstva in

Podpredsednik KID g. Avgust Praprotnik na smuških prireditvah jeseniških fužinarjev. Gospod Avgust Praprotnik je uvaževana vodilna gospodarska osebnost Jugoslavije, predsednik številnih narodnih, vsedržavnih in gospodarskih delavnosti. Sodelovanje priznane in čislane gospodarske osebnosti velikega formata pri jeseniški industriji pomeni njeno rast za dobro ljudstva, kraja in države

drugih drobnih panog. Prenehala pa je delovati nogometna sekcija. Imena sodelavcev v tem športnem društvu gredo zopet v neskončnost, toliko je bilo in je požrtvovalnih mož in žena, fantov in deklet. Na čelu zopet znana imena Smolej Albin, Langus Beno, Ravnik Stanko, Novšak Viktor, pokojni Volčini Jože, Volčini H., Vindišer Stane, Berčič Franc, Natlačen, Železnik, agilni tajnik Soklič in pa dalje Praček, Natlačen, Žvan Jože, Žvan Alojzij, Žnidar Emil, Bertancelj Jože, Šimnic Lojze. Znana je bila nekoč zmagovita hazenska družina »Gorenjca« (glej sliko). Tudi ASK »Gorenjec« ima svoj planinski smučarski dom na nebeško lepih terenih Črnega vrha.

Poleg teh telesnovzgojnih organizacij delujeta seveda močno dalje dve matični telovadni organizaciji Sokol in prej Orel, sedaj pa Fantovski in dekliški odseki. Obe ustanovi imata svoja domova, kjer so kulukovali in žrtvovali sami člani, obe gojita poleg druge tudi telesno kulturo. Imen bi bilo preveč.

Vzgoja telesne kulture prehaja danes tudi v druge ustanove kakor gasilske, skavtske, aeroklubske itd., ki so prav tako znane na Jesenicah.

—O—

Tako široko in vsestransko je torej polje športnega udejstvovanja na Jesenicah in tako daleč nazaj sega ta vzgoja. Tako je mogoče lažje razumeti, od kod ti uspehi jeseniških športnikov, telovadcev in smučarjev. Mnogo je bilo dela, zelo mnogo sistematičnega dela, mnogo požrtvovalnosti, največ pa idealne volje.

Za uspehe, kakršne so dosegli naši prvaki, je bilo treba torej dolgoletnega dela in udejstvovanja in to naj bo nauk iz te zgodovine.

A: Vsega tega so krivi framasoni.
B: Ne, nogometaši!
A: Pa zakaj nogometaši?
B: Pa zakaj framasoni?

II. LETNE ŠPORTNE IGRE KID SO POKAZALE RAZMAH TELESNOVZGOJNEGA GIBANJA

600 ŠPORTNIKOV IN ŠPORTNIC ŽELEZARSKE DELOVNE VZAJEMNOSTI

Ves železarski revir je bil še pod vtisom edinstvenih kulturnih prireditev v dneh 10. in 11. avgusta, ko se je naslednjo soboto, dne 17. avgusta, na stadionu KID zopet dvignila državna zastava, da oznanj pričetek športnega festivala železarskih Jesenic.

Na stadionu so se zbrali zbori telesnovzgojnih organizacij železarskega mesta, da manifestirajo svoj praznik z geslom: zdrav duh v zdravem telesu.

Da, domovina je lahko vesela in ponosna na idealno delo tega visoko kulturnega in naprednega ljudstva, ki biva tu

Ko pa se to delo prizna in počasti v takem prazniku, ki je bil pravkar praznovan v našem kraju, tisti zopet rečejo, da to ni prav. Torej ni prav, če se nič ne stori, ni pa tudi prav, če se kaj stori. Če ne podpreš idealnega prizadevanja kakega društva, si nesramen, če pa ga podpreš, si zopet napačno storil. To so ljudje malodušja, ki vidijo okrog sebe samo slabo, iz katerega svet nikoli ne sme priti.

ZAČETEK ŠPORTNIH IGER

V soboto popoldne so se na prostoru zbrali naši športniki in športnice iz vrst lahke in težke atletike, ki je bila prva na programu po otvoritvi. Športniki so se zbrali ob državni zastavi sredi prostora, da simbolično povežejo svoja prizadevanja na misel velike domovine Jugoslavije.

Vodja vseh prireditev g. Drago Cerar je stopil pred mikrofonski in javil pričetek športnega festivala. Državna himna je zopet zadonela po stadionu, revirju in okraju. Na prostoru se je zbralo že popoldne dokaj ljudstva, ki je s tem pokazalo priznanje prizadevanju športnic in športnikov iz vrst delovnega človeka.

ZASTOPNIK MINISTRA ZA TELESNO VZGOJO NARODA

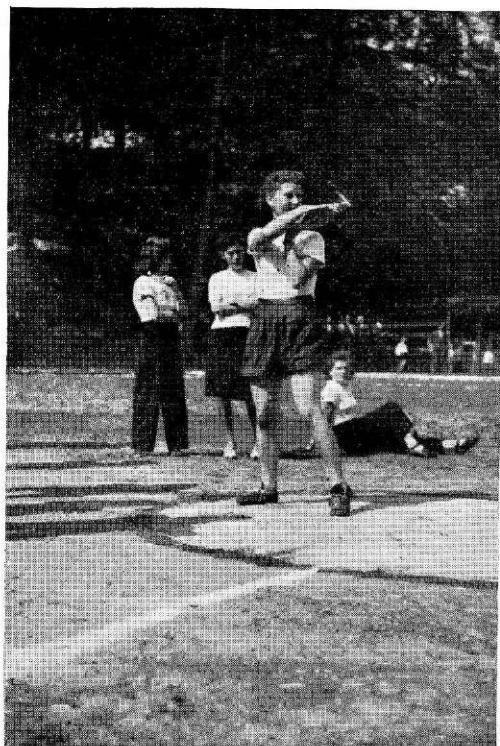
Na športni festival je prispel tudi zastopnik ministra za telesno vzgojo naroda, načelnik prof. g. U l a g a. Zastopnika gospoda ministra so pozdravili predstavniki KID in vsi športniki, ki so bili po-

nosni na to priznanje. Načelnik g. U l a g a, znani strokovnjak in propagator telesnovzgojne misli v državi, se osebno pozna skoraj z vsemi jeseniškimi športniki s terenov. Prav tako pa mu naši niso pozabili njegove gostoljubnosti ob priliki izleta športnikov KID na Oplenac, Avalo in v prestolnico.

Sledil je nastop lahkoatletov: teki, met kroglice, skoki ter težka atletika: dviganje uteži. O rezultatih poročamo na drugem mestu.

BOKSARSKI NASTOP

Zvečer ob 8. je sledil boksarski nastop, ki ga je gledalo nad 2500 ljudi. Da bo borba bolj razumljiva in da bo zadovoljstvo z uspehi naših fantov še večje, naj navedemo sloves zagrebških gostov imenoma. Od Herkulesa so nastopili Cindrić, prvak Zagreba v lahki kategoriji in državni reprezentant; Saraga, drugi v prvenstvu banovine Hrvatske; Raček jun., drugi v prvenstvu banovine Hrvatske; Krpić, prvak Zagreba in banovine Hrvatske; Albini, večkratni prvak Zagreba in drugi v prvenstvu države; Hladni, večkratni prvak Zagreba in države. V ekshibicijski borbi je nastopil proti našemu Pristovu Ipavec iz Maribora, drugi v prvenstvu države v težki kategoriji. Torej protivniki prvega razreda. Videlo se je, da so Jeseničani z boksarskim športom že daleč. To so opazili tudi Hrvatje. Opazili sta se dve tehniki tega športa. Tehnika našega Baloha je več ali manj udarec naravnost in manj obkoljevanja. Izredno je ugajala borba našega Majnika.

Prvakinja Torkarjeva meče disk

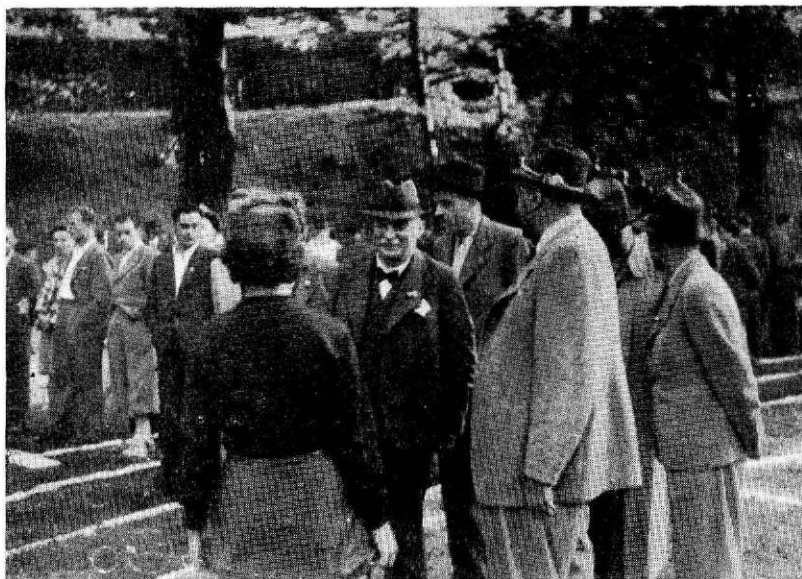
na mejah kot prvi glasnik lepe in zadovoljne domovine, kot klicar nove in velike dobe, dobe sožitja ljudi, dobe kakovostnega dela in vsestranskega napredka, dobe, ki bo klikarsko sovraštvo, ki bi ga nekateri radi vzdrževali med pridnim in poštenim ljudstvom, vrgla ob tla.

Ob teh velikih prireditvah skoraj ni več važno, kako daleč je kdo vrgel kroglo, niso važni rezultati, kajti ob misli na skupen kulturno - športni nastop železarskih Jesenic čutimo, da je bil to globlji praznik, praznik strpljivosti in ljubezni in novo geslo pravega sodelovanja po vseh delovnih skupnostih domovine.

Gotovo so še nekateri, ki jim ni všeč sloga med ljudmi, ki želijo sovraštva. To so taki, ki sami ne vedo, kaj hočejo. To so taki, ki so nekoč rekli, da priredi vsaka šola izlet, le podjetje noče tega storiti za svoje delavstvo. Ko pa so izleti bili, so zopet rekli, da hoče podjetnost zaslužiti. To so taki, ki so pravili, da je naravnost nesramno in v nebo vpijoče, ker podjetnost prezira vsako kulturno delo ljudstva.

Zastopnik ministra za telesno vzgojo naroda, načelnik prof. D. U l a g a ogleduje pokale

Upravni svetnik KID gosp. Jos. Pfeifer, med tekmovalkami

Gosp. upravni svetnik KID J. Pfeifer je prisostvoval vsem prireditvam kulturnega in športnega festivala in z zanimanjem sledil plemenitim prizadevanjem navdušenih tekmovalk in tekmovalcev. G. Pfeifer pa je bil tudi tisti, ki je z velikim razumevanjem podprl ta plemeniti stremeljenja in omogočil manifestativni praznik v priznanje, v počastitev in v napredek kulturnega in telesno vzgojnega udejstvovanja železarjev in njihove mladine.

PIREDITVE V NEDELJO

V nedeljo dopoldne so sledile lahko-atletске tekme, ki jih je obiskalo gotovo za take prireditve rekordno število gledalcev. Lep je bil pogled na vrvenje na športnem prostoru. O rezultatih teh tekem poročamo na drugem mestu.

Popoldne je bil na programu zelo pester spored. V vlečenju vrví se je pomerilo kar 16 moštev raznih železarskih obratov. Te tekme so bile zanimive tem bolj, ker je pri mnogih porazih in zmagah odločala obutev in so nekateri kar drčali po tleh. Ta vrsta tekem je zelo lepa in je bila tudi dobro organizirana. Vprašanje pa je le, če je res, da je vrsta premagana, ako stopi dva koraka dalje — mogoče bi tudi tukaj upoštevali nek čas, kajti tudi moštvo, ki zabije prvi gol, še ne zмага. To le na splošno, moštvo žične valjarne je svojo zmago zaslužilo prav pošteno.

Za popoldne so Jeseničani povabili zopet dve skupini gostov: moštvo odbojke iz sorodne železarske Kroe in nogometno moštvo Bat'e, beli tim iz Borovga. Moštvo »Plamena« iz Kroe je prepričevalno zmagalo. Sledile so še tekme

table-tenisa, single in duble, nakar se je pričela nogometna tekma juniorjev Jesenice : Javornik.

Veliko zanimanje je vladalo za glavno nogometno tekmo Jesenice : S. K. Bat'a, ki je pričela ob 16. uri. Gostje so rutinirani in vživeti nogometaši, izvežbani na mnogih medkrajevnih tekmah; S. K. Bratstvo pa ima svoj železni sloves.

Gostje so Jeseničane gotovo podcenjevali, zato so v prvem polčasu zašli na rezultat 3 : 0. V drugem polčasu so gostje svoje moštvo pregrupirali in dali dva sveža igralca. Igra je bila zelo lepa. Po mnenju gledalcev se je pri gostih videla odličnejša tehnika in prodornost borbe, pri Jeseničanih pa večja srčnost in požrtvovalnost. Rezultat 4 : 2 za S. K. Bratstvo kaže, da naj Jeseničanov nihče ne podcenjuje, nego naj previdno in pridno igra, če hoče kaj doseči.

RAZDELITEV NAGRAD

Gospa ravnateljstva dr. Klinarjeva je zmagovalcem posameznih panog razdelila določene nagrade in priznalne plakete, ki jih je bilo mnogo, kakor je bilo mnogo tekmovalcev in zmagovalcev. Vsakemu posebej je čestitala k lepemu uspehu. Lepo je bilo videti, ko so iz zbora zmagovalcev prihajali nekateri po dvakrat, trikrat in tudi petkrat, ker so tekmovali v več disciplinah. Pri številnih športnikih z veliko voljo je vprašanje, kako bo to drugič, kajti mlade mišice so se že pripravile, da bodo drugo leto napredovale in šle pobirati prva mesta. Ne gre za plakete, gre pa za pravo voljo.

ZAKLJUČEK

Pred mikrofonom je stopil tehniški ravnatelj KID, g. dr. inž. H. Klinar. V zaključnem nagovoru se je zahvalil požrtvovalnim kulturnim in športnim delavcem, ki so nastopali na nepozabno lepih prireditvah kulturnega in športnega festivala železarske vzajemnosti. Zahvalil se je vsem društvom v mestu in okolici, ki so sodelovala in pomagala, da je bila prireditev veličasten manifest idealnega dela prosvetne in telesne kulture našega čoveka. Zahvalil se je stotinam dobrovoljnih ljudi, ki so nastopali, ki so pomagali vsak po svoje na vseh mestih udejstvovanja.

Gosp. ravnatelj je izrazil veselje, da lahko naslovi zahvalo za to skupno delo, za ta skupni nastop idealnega dela brez razlike. V tej skupnosti bomo železarji branili simbole in bistvo naše Celine.

Nepozabno lep je bil prizor, ko je gospod ravnatelj stopil k predstavnikoma Fantovskih odsekov in Sokola in se jima zahvalil za simbolični skupni nastop njihovih vrst ter izrazil željo, da naj bo ta začetek na Jesenicah klic po splošni vzajemnosti idealne mladine po vsej domovini.

Godba je zaigrala državno himno, ljudstvo se je odkrilo in iz src obmejnega ljudstva je zadonela pesem naši lepi domovini.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi obsežnega reportažnega in slikovnega materiala o festivalskih prireditvah je moralo izostati mnogo drugega gradiva.

Pri sestavi poročil o zgodovini kulturnega in športnega delovanja v kraju je gotovo marsikaj izostalo. Naj čitatelji zbiratelju oprostite, kajti težko je podajati točno sliko, ako ni prave kronike in je sestava odvisna le od spominov in dobre volje posameznikov.

Zahvala vsem, ki so tu pomagali, predvsem gg. Klinarju in Humerju.

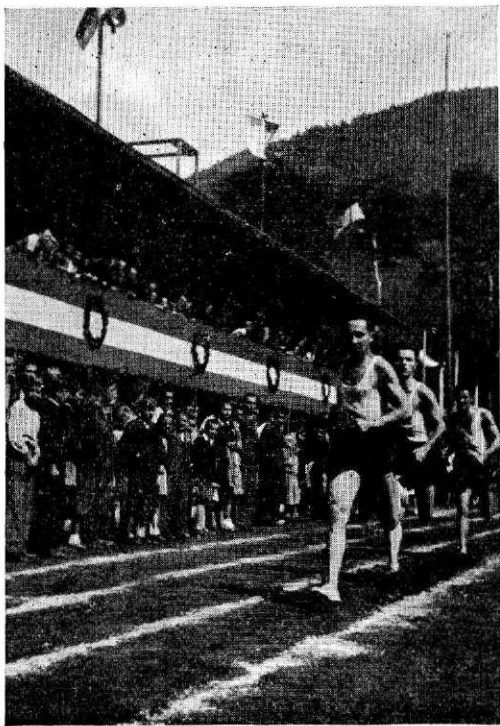
Glede športne ocene pa še enkrat: prej dobimo dušo pogubljenega od najbolj sebičnega vraga kakor pa od športnika športno poročilo.

V prihodnjih številkah se bomo zopet vrnili k našemu železarskemu delu, na katerem temelji ves obstoj in napredek kraja in nas vseh.

Med tem časom smo dobili zopet nekaj zgodovinskih poročil Gorenjskega železarstva in jih bomo priobčili.

Torej vse zamujeno bo nadoknadeno.

Uredništvo.

Na 800 m

Balkanski prvak Klinar pri skoku v daljino

REZULTATI

II. ŠPORTNIH IGER KID, DNE 17. IN 18. AVGUSTA 1940.

Seniorji: Tek 100 m:

nastopilo 18

Finale:

Klinar Janez, Javornik I., 11,4 sek.; Medja Franc, ekonomat, 11,9 sek.; Thuma Slavko, železn. odd., 12,6 sek.

Zapreke 110 m:

nastopilo 9

Klinar Janez, Javornik I., 15,9 sek.; Medja Franc, ekonomat, 17 sek.; Pribovšek Franc, stroj. odd., 17,4 sek.; Sörgo Cvetko, Kotlarna II., 19 sek.; Brum Viktor, kotlarna II., 19,2 sek.; Thuma Slavko, železn. odd., 19,2 sek.; Oblak Stane, plavž, 19,2 sek.; Kemer Hugo, kašta, 19,6 sek.; Pribil Janez, železn. odd., 20 sek.

Tek 800 m:

Finale:

Pohar Avgust, ekonomat, 2 min. 9,7 sek.; Kvas Jaka, plavž, 2 min. 12 sek.; Benedičič Mirko, Javornik, 2 min. 18,6 sek.

Tek 1500 m:

nastopilo 19, uspeh doseglo 5

Kvas Jaka, plavž, 4 min. 30,7 sek.; Stana Roman, cevarna, 4 min. 33,4 sek.; Benedičič Mirko, Javornik I., 4 min. 38,9 sek.; Zupan Stanko, kašta, 4 min. 39,1 sek.; Blatnik Boris, strojni odd., 4 min. 57,2 sek.

Tek 3000 m:

nastopilo 19

Kvas Jaka, plavž, 9 min. 39,7 sek.; Zupan Stanko, kašta, 9 min. 45 sek.; Benedičič Mirko, Javornik I., 9 min. 47 sek.; Knific Jože, Javornik II., 9 min. 48 sek.; Ravnik Lojze, strojni odd., 10 min. 33,5 sek.; Osvald Franc, žična valj., 10 min. 35,1 sek.; Lasnik Ciril, opekarna, 11 min. 7 sek.; Bevc Urh, kotlarna II., 11 min. 15 sek.

Štafeta 4 × 100 m:

Strojni oddetek v času 49,9; ekonomat v času 50,0; vajenska šola v času 50,1; železniški oddetek v času 51,2; mezdni urad v času 51,8.

Juniorji: 100 m:

nastopilo 8

Preevc Peter, vajenska šola, 12,7 sek.; Bertoneelj Jože, vajenska šola 12,7 sek., za prsa; Vister Marjan, vajenska šola, 12,8 sek.; Thuma Ivan, vajenska šola, 13 sek.

Tek 200 m:

nastopilo 8

Finale:

Prevc Peter, vajenska šola, 26,03 sek.; Blatnik Boris, strojni odd., 26,05 sek.; Miceli Leon, kotlarna II., 27,06 sek.

Dame: Tek 60 m:

nastopilo 14

Finale:

Pribovšek Anica, strojni odd., 9 sek.; Ogrinc Lojzka, martinarna, 9,2 sek.; Malej Zora, železn. odd., 9,4 sek.; Kržišnik Julija, opekarna, 9,6 sek.; Torkar Stana, mezdni urad, 9,9 sek.; Černič Staza, 9 sek., izven konkurence.

Seniorji: Skok v višino:

nastopilo 7

Pribovšek Franc, strojni odd., 1,65 m; Groselj Anton, žična valj., 1,65 m; Cof Tone, kotlarna II., 1,60 m; Kemer Hugo, kašta, 1,60 m; Baloh Evstahij, ekonomat, 1,55 m; Bertoneelj Albin, kotlarna II., 1,55 m; Saksida Ivan, cevarna, 1,50 m.

Skok v daljino:

nastopilo 11

Klinar Janez, Javornik I., 5,87 m; Sörgo Cvetko, kotlarna II., 5,30 m; Brum Viktor, strojni odd., 5,27 m; Malej Valentin, vajenska

šola, 5,26 m; Fatur Karel, plavž II., 5,15 m; Cof Tone, kotlarna II., 5,04 m; Ahac Rudi, ekonomat, 4,78 m; Gorše Franc, železn. odd., 4,48 m; Bahun Vinko, martinarna, 4,43 m; Lajovic Bojan, Litija, 5,76 m, izven konkurence; Končar Miloš, Litija, 5,59 m, izven konkurence.

Troskok:

nastopilo 14

Pribovšek Franc, strojni odd., 12,34 m; Medja Franc, ekonomat, 11,54 m; Baloh Evstahij, ekonomat, 11,34 m; Malej Valentin, vajenska šola, 11,34 m; Ahac Rudi, ekonomat, 11,28 m; Cof Tone, kotlarna II., 11,08 m; Pohar Avgust, ekonomat, 11,05 m; Sörgo Cvetko, kotlarna II., 10,91 m; Praček Ciril, mezdni urad, 10,71 m; Thuma Slavko, železn. odd., 10,60 m; Saksida Ivan, cevarna, 10,52 m; Rožič Stanko, plavž II., 9,92 m; Bertoneelj Albin, kotlarna II., 9,69 m; Bahun Vinko, martinarna, 9,62 m.

Skok s palico:

nastopilo 4

Pribovšek Franc, strojni odd., 3 m; Klinar Janez, Javornik I., 3 m; Pristov Janko, žičarna, 3 m; Noč Franc, plavž, 2,82 m.

Juniorji: Skok s palico:

nastopilo 4

Vister Marjan, vajen. šola, 2,63 m; Štravs Franc, strojni odd., 2,63 m; Huter Jože, vajenska šola, 2,52 m; Stojan Vladimir, cevarna, 2,15 m.

Juniorji: Skok v višino:

nastopilo 7

Vister Marjan, vajenska šola, 1,58 m; Bertoneelj Jože, vajenska šola, 1,55 m; Miceli Leon, kotlarna II., 1,50 m; Novak Otmar, martinarna, 1,45 m; Božič Joško, strojni odd., 1,45 m; Kovač Franc, mezdni urad, 1,40 m; Obrar Franc, Javornik II., 1,35 m.

Skok v daljino:

nastopilo 7

Thuma Ivan, vajenska šola, 5,40 m; Vister Marjan, vajenska šola, 5,13 m; Bertoneelj Jože, vajenska šola, 5,02 m; Miceli Leon, kotlarna II., 4,81 m; Legat Peter, žičarna, 4,24 m; Osredkar Maks, ekonomat, 4,13 m; Hafner Oto, vajenska šola, 4,08 m.

Troskok:

nastopilo 6

Thuma Ivan, vajenska šola, 11,08 m; Bertoneelj Jože, vajenska šola, 10,77 m; Božič Joško, strojni odd., 10,58 m; Božič Franc, vajenska šola, 10,39 m; Antonič Albert, vajenska šola, 9,95 m; Legat Peter, žičarna, 9,70 m.

Dame: Skok v višino:

nastopilo 9

Lapajne Jožica, glavna pisarna, 1,28 m; Kržišnik Julija, opekarna, 1,28 m; Pribovšek Ančka, strojni odd., 1,22 m; Ogrinc Tončka, martinarna, 1,17 m; Čemažar Ivica, Javornik I., 1,17 m; Sovšek Hilda, elektr. odd., 1,12 m; Pohar Silva, mezdni urad, 1,12 m; Torkar Stanka, mezdni urad, 1,12 m; Ravnik Boga, zavijalnica, 1,09 m.

Skok v daljino:

nastopilo 14

Pribovšek Anica, strojni odd., 4,46 m; Lapajne Jožica, glavna pisarna, 3,87 m; Kržišnik Julija, opekarna, 3,79 m; Čemažar Ivica, Javornik I., 3,66 m; Torkar Stanka, mezdni urad, 3,66 m; Solar Marija, opekarna, 3,50 m; Ogrinc Tončka, martinarna, 3,47 m; Činkovic Geta, žičarna, 3,44 m; Ravnik Boga, zavijalnica, 3,39 m; Malej Zora, železn. odd., 3,35 m; Praček Lojzka, mezdni urad, 3,18 m; Klinar Ivica, mezdni urad, 3,07 m; Hafner Francika, opekarna, 2,99 m; Černič Staza, 3,86 m, izven konkurence.

Seniorji: Met krogle:

nastopilo 14

Klinar Janez, Javornik I., 12,06 m; Pribovšek Franc, strojni odd., 11,15 m; Baloh Evstahij, ekonomat, 10,67 m; Zvan Jože, železn. odd., 10,53 m; Mitrovic Panto, strojni odd., 10,42 m; Pristov Janez, žičarna, 10,28 m; Praček Ciril, mezdni urad, 10,09 m; Malej Valentin, vajenska šola, 10,07 m; Zvan Alojz, martinarna, 10,07 m; Potočnik Jože, strojni odd., 9,96 m; Ahac Rudi, ekonomat, 9,90 m; Zavri Rudi, Javornik I., 9,70 m; Medja Franc, ekonomat, 9,51 m; Saksida Ivan, cevarna, 9,06 m.

Met diska:

nastopilo 12

Ahac Rudi, ekonomat, 30,69 m; Zvan Jože, železn. odd., 30,22 m; Pribovšek Franc, strojni odd., 29,74 m; Praček Ciril, mezdni urad, 29,20 m; Baloh Evstahij, ekonomat, 27,33 m; Mitrovic Panto, strojni odd., 26,18 m; Kavnik Zdravko, Javornik I., 25,78 m; Bertoneelj Albin, kotlarna II., 25,70 m; Malej Valentin, vajenska šola, 24,72 m; Znidar Emil, mezdni urad, 22,92 m; Thaler Franc, cevarna, 21,71 m; Pem Ludvik, kotlarna II., 21,50 m.

Met kopja:

nastopilo 14

Praček Ciril, mezdni urad, 44,19 m; Groselj Anton, žična valj., 44,03 m; Majnik Maks, strojni odd., 43,20 m; Mitrovic Panto, strojni odd., 41,25 m; Saksida Ivan, cevarna, 36,62 m; Kavnik Zdravko, strojni odd., 36,06 m; Pem Ludvik, kotlarna II., 33,47 m; Bertoneelj Albin, kotlarna II., 32,74 m; Ahac Rudi, ekonomat, 32,25 m; Iskra Rajko, kotlarna II., 32,04 m; Medja Franc, ekonomat, 31,93 m; Lihteneger Ferdo, martinarna, 30,43 m; Talar Franc, kotlarna II., 29,08 m; Malej Valentin, vajenska šola, 26,36 m.

Juniorji: Met krogle:

nastopilo 9

Miceli Leon, kotlarna II., 12,58 m; Bertoneelj Jože, vajenska šola, 11,62 m; Torkar Rado, vajenska šola, 11,59 m; Kordež Stane, strojni odd., 10,63 m; Vister Marjan, vajenska šola, 10,48 m; Huter Jože, vajenska šola, 10,05 m; Blatnik Boris, strojni odd., 9,90 m; Novak Otmar, martinarna, 9,84 m; Thuma Ivan, vajenska šola, 9,29 m.

Met diska:

nastopilo 6

Bertoneelj Jože, vajenska šola, 36,96 m; Huter Jože, vajenska šola, 32,38 m; Vister Marjan, vajenska šola, 31,70 m; Torkar Rado, vajenska šola, 29,98 m; Miceli Leon, kotlarna II., 29,40 m; Kordež Stane, stroj. odd., 26,95 m.

Met kopja:

nastopilo 8

Ropret Janez, kotlarna II., 40,22 m; Novak Otmar, martinarna, 36,14 m; Kordež Stane, strojni odd., 36,05 m; Miceli Leon, kotlarna II., 36,65 m; Bertoneelj Albert, vajenska šola, 35,32 m; Azman Marjan, vajen. šola, 33,86 m; Bertoneelj Jože, vajenska šola, 33,18 m; Kolblar Karel, vajenska šola, 32,787 m.

Dame: Met krogle:

nastopilo 12

Pribovšek Anica, strojni odd., 7,93 m; Torkar Stanka, mezdni urad, 7,10 m; Torkar Danica, strojni odd., 6,44 m; Pohar Silva, mezdni urad, 6,28 m; Ravnik Boga, zavijalnica, 6,18 m; Malej Zora, železn. odd., 5,89 m; Čemažar Ivica, Javornik I., 5,84 m; Lapajne Jožica, glavna pisarna, 5,42 m; Kržišnik Julija, opekarna, 5,40 m; Sovšek Hilda, elektr. odd., 5,20 m; Hafner Francika, opekarna, 4,71 m; Černič Staza, 6,86 m, izven konkurence.

Met diska:

nastopilo 9

Torkar Stanka, mezdni urad, 26,15 m; Malej Zora, železn. odd., 25,81 m; Pribovšek Anica, strojni odd., 24,27 m; Torkar Danica, strojni odd., 22,19 m; Šolar Marija, opekarna, 21,24 m; Klinar Ivica, mezdni urad, 19,42 m; Hafner Francka, opekarna, 16,53 m; Praček Lojzka, 16,28 m; Černič Staza, 25,39 m, izven konkurence.

Dviganje uteži:

Težka kategorija — 3 tekmovalci:

Potočnik Alojz, strojni odd., 251,35 kg; Bertoncelj Jože, vajeniška šola 216,95 kg; Knaflič, strojni odd., 209,35 kg.

Srednja kategorija — 5 tekmovalcev:

Žvan Jože, železn. odd., 298,95 kg; Žvan Alojz, martinarna, 286,75 kg; Praček Ciril, mezdni urad, 235,95 kg; Kunčič Leopold, žična valj., 225,95 kg; Žvan Anton, žična valj., 225,15 kg.

Vlečenje vrvi: nastopilo 16 moštvo. Zmagalo je moštvo žične valjarne pred moštvom martinarne.

Odbojka: »Plamen«, Kropa: reprezentanci Jesenic in Javornika. Zmagalo je moštvo »Plamena« iz Kroke.

Nogomet: Juniorji Jesenice: juniorji Javornik. Zmagali so Jeseničani 2:0.

KID (SK Brastvo): SK Bat'a (glavna tekma). Zmagali so Jeseničani 4:2.

DOSEŽENI USPEHI POSAMEZNIKOV

(znamkovalo se je tako, da je I. mesto ocenjeno z 10 točkami, II. s 6 točkami in III. s 3 točkami)

Seniorji:

Klinar Janez, Javornik I.	50 točk
Pribovšek Franc, strojni oddelek	42 "
Kvas Jaka, plavž	26 "
Medja Franc, ekonomat	18 "
Grošel Anton, žična valjarna	16 "
Žvan Jože, železniški oddelek	16 "
Praček Ciril, mezdni urad	13 "
Pohar Avgust, ekonomat	10 "
Pristov Janko, žičarna	10 "
Potočnik Alojz, strojni oddelek	10 "
Ahac Rudi, ekonomat	10 "
Benedičič Mirko, Javornik I.	9 "
Stana Roman, cevarna	6 "
Zupan Stanko, kašta	6 "
Čof Tone, strojni oddelek	6 "
Sorgo Cvetko, strojni oddelek	6 "
Noč France, plavž	6 "
Baloh Evstahij, ekonomat	6 "
Žvan Alojzi, martinarna	6 "
Thuma Slavko, železniški oddelek	3 "
Kemer Hugo, kašta	3 "
Brun Viktor, strojni oddelek	3 "
Majnik Maks, strojni oddelek	3 "
Knaflič Jože, strojni oddelek	3 "

Dame:

Pribovšek Anica, strojni oddelek	36 točk
Lapajne Jožica, glavna pisarna	16 "
Torkar Stanka, mezdni urad	16 "
Kržišnik Julka, opekarna	9 "
Malej Zora, železniški oddelek	9 "
Ogrinc Lojzka, martinarna	6 "
Torkar Danica, strojni oddelek	3 "

Juniorji:

Bertoncelj Jože, vajeniška šola	45 točk
Vister Marjan, vajeniška šola	32 "
Prevc Peter, vajeniška šola	20 "
Thuma Ivan, vajeniška šola	20 "
Miceli Leon, laboratorij	16 "
Ropret Janez, strojni oddelek	10 "
Hutar Jože, vajeniška šola	9 "
Blatnik Boris, strojni oddelek	6 "
Štravs France, strojni oddelek	6 "
Novak Otmar, martinarna	6 "
Božič Joško, strojni oddelek	3 "
Torkar Rado, strojni oddelek	3 "
Kordejž Stane, strojni oddelek	3 "

PO OBRATIH SO BILI DOSEŽENI SLEDEČI USPEHI:

(znamkovanje isto kot pri posameznikih)

Obrat:	I. mest	II. mest	III. mest	točk	mesto
Martinarna	—	3	—	18	8
Plavž	2	2	—	32	5
Strojni oddelek	8	5	11	143	I.
Žičarna	1	—	—	10	10
Javornik I.	5	—	3	59	III.
Ekonomat	2	3	2	44	4
Železniški oddelek	1	2	2	28	7
Cevarna	—	1	—	6	12
Opekarna	—	1	1	9	11

Žična valjarna	1	1	—	16	9
Glavna pisarna	1	1	—	16	9
Mezdni urad	2	1	1	29	6
Laboratorij	1	—	2	16	9
Vajeniška šola	7	7	4	124	II.
Kašta	—	1	1	9	11

Prvo, drugo in tretje mesto so označena z rimskimi I., II. in III.

Po klubski pripadnosti so dosegli lahko-atleti klubov:

Bratstvo	293 točk
Gorenjec	149 "
Planina	50 " (1 tekmovalce)
Ilirija	9 "
Neopredeljenih	58 "

Janez Pristov:

DELUJMO SKUPNO NAPREJ,

da bo pomnoženo število telesno močnih, prožnih in odpornih ter navstveno krepkih fantov in deklet

V zadnjih letih so uvidele skoraj vse države veliko važnost telesne kulture za vzgojo in razvoj mladine. Moramo sicer priznati, da teorije, za katere se danes bori vsi narodi, niso nove, temveč so bile že zdavnaj postavljene. Že stari Grki so uvideli to potrebo in so vzgajali mladino tudi telesno in so se tako kmalu povzpeli nad ostale narode tedanjega časa.

Tudi mi se držimo načela: »V zdravem telesu zdrav duh«. Če kdo, so jeseniški športniki in telovadci gotovo med prvimi, ki v polni meri to načelo izvršujejo. Zlasti še, ako vzamemo v obzir, s kakšnimi težkočami se mora naš telovadec boriti, ako se hoče povzpeti na višino vrhunskega telovadca.

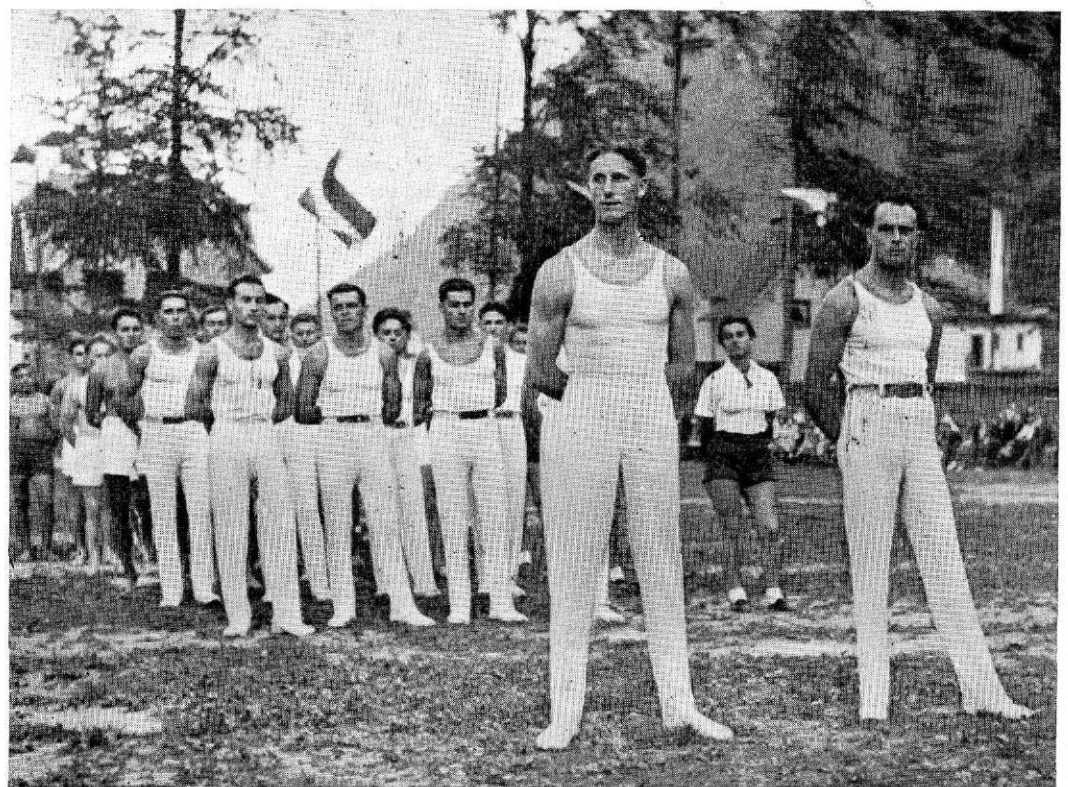
Inozemske telesnovzgojne organizacije vežbajo in vzgajajo svoje pripadnike v drugačnih okolnostih kakor pri nas. Imajo lepe prostore telovadnice, polne najrazličnejšega sodobnega orodja, športna igrišča in kopališča, močan kader do-

bro izvežbanih trenerjev, ki nudijo telovadcem osnovna znanja. Tako in s takim sistematičnim vežbanjem se laže in hitreje povspejo do telovadcev mednarodne višine.

Pri nas pa vežbamo po večini na starem, predvojnem telovadnem orodju, nimamo potrebnih blazin in ne trenerjev. Vsak naš vrhunski telovadec se mora izpopolnjevati z lastnim stremljenjem in idealizmom, sam mora iskati in vaditi pravilne prvine težkih tekmovalnih vaj na orodju.

Od vodstva športnih iger KID je bila sprožena dobra misel, da sodelujejo na festivalu strnjeni skupno v enotni vrsti telovadci člani F. O. in Sokola ter s tem dokažejo širši naši javnosti, da sta le v slogi in v skupnem delu zagotovljena razvoj in napredek na telesnovzgojnem torišču.

V dnevnem časopisju se že dalje časa vodi polemika in kritika o skupnem telovadnem nastopu Slov. fantov in Soko-

Skupni nastop Sokolov in Fantovskih odsekov

»SK Edinost«, Jesenice leta 1927.

lov na našem festivalu. — Ne z ene in ne z druge strani pa do danes še nismo čuli »strokovne« kritike, da bi tudi ona naša javnost, ki razume »strokovno« kritiko, sama mogla presoditi uspeh enega in drugega tabora.

Ni moj namen, da bi tu na tem mestu podajal »strokovno« kritiko, ter dokazoval, kdo je bil prvi in kdo drugi. Vsi smo bili prvi, vsi smo dobro nastopili, vsak posameznik je po svojih močeh pri-

speval k uspehu našega festivala. — Vsak, ki je nastopil in deloval, sam najbolje ve, koliko je storil, kje mu manjka rutine in moči, kje se bo moral še izpolniti, da bo zadovoljil tudi one, ki na račun naš telovadcev bodisi upravičeno ali neupravičeno v dnevnem časopisju polemizirajo. — Vsi imamo en smoter: biti najboljši. —

Ni bil namen in cilj festivala, da v teh resnih časih, v katerih živimo, povzroča nasprotstvo in mržnjo med posameznimi oddelki, da si uniči vse tisto lepo, kar si je telovadec s samozatajevanjem, pridnostjo in naporom tekom dolgih let pridobil.

S festivalom je bila dana misel, ublažiti morebitna medsebojna nasprotstva, odstraniti kvarne ovire kulturnega in telesnovzgojnega sodelovanja ter ustvariti in dvigniti kulturni in telesnovzgojni napredek nas vseh, ki se izživljamo v teh panogah z nesebičnim delom za blagor skupnosti in okrepitev države. —

Delujmo skupno naprej, da na prihodnjih športnih igrah KID podvojimo število telesno močnih, prožnih in odpor- nih ter npravstveno vzgojenih fantov in deklet. —

Generalni ravnatelj KID gosp. Karel Noč
Železarski diplomat in krmilar javorniških in jeseniških fužin, ki jih je vodil in vodi uspešno skozi vse prilike in neprilike že polnih 35 let. Njegova izredna sposobnost in razgledanost po železarskem svetu sta srečno vodila naše železarne, jih ohranjevala in jačala in ob njih se je lahko tako uspešno razvijalo društveno življenje ljudstva

TURISTOVSKI KLUB SKALA

Podružnica turistovskega kluba Skale je bila ustanovljena na Jesenicah leta 1923. na pobudo znanih jeseniških plezalcev pod predsedstvom Janeza Žirovnika. Mnogo zaslug za napredek Skale si je pridobil dolgoletni predsednik pokojni Čop Miha, odličen planinec in požrtvovalni narodni borec. Klub Skala je bil ustanovljen z namenom, da smotrno goji strmo alpinistiko in smučanje, kolikor je potrebno za dosego alpskih ciljev. V nekaj letih si je klub pridobil splošne simpatije ne le od strani Jeseničanov, temveč Slovencev vobče, ter je po vidnih uspehih znanih alpinistov (Čop Joža, dr. Potočnik,

dr. Stane Tominšek, Frelj Matevž, Čop Miha in drugi) zaslovel tudi izven meja naše domovine. Klub ima več odsekov ter sta poleg plezalnega velikega pomena smuški in mladinski odsek. Slednji se v zadnjih letih povoljno razvija pod odličnim vodstvom g. Kermelja. Smuški odsek pa deluje že od ustanovitve kluba. Po nekaterih skupnih treningih so se prirejale smuške tekme, ki so bile in so še sedaj nedvomno tako organizirane, da služijo za vzor. Klub je priredil v letu 1924. tekmo v smuškem teku na 50 km, ki je bila prva te vrste na Gorenjskem. V alpskem smučanju pa so bili Skalaši pionirji

v naši državi. Prve tekme v smuških likih so se pod okriljem Skale vršile na Črnem vrhu v letih 1929. in 1930., ko še niti Fisa v svojih pravilih te panoge smučanja ni imela. Dolgoletni prvaki Praček, dr. Hubert Heim in Erika Heim, Klein, Koblar, Taler in dr. izhajajo iz skalaških vrst, ki so še vedno trd oreh številnim odličnim konkurentom.

Člani plezalci pa so redno neumorno na delu in tudi takrat, ko pokrije sneg stene in grebene naših gora. Poleg dveh visokogorskih zavetišč — bivakov — ki jih je klub postavil svojim članom v Julijskih alpah na krajih, kjer daleč naokoli ni planinskih koč, ima klub še lepo urejeno in stalno oskrbovano turistovsko postojanko na Rožci, ki ima v okolici najlepše smuške terene. Križ na vrhu Škrlatice, postavljen v letu 1934. kot spomenik tistim turistom, ki so izgubili življenje v gorah, je delo jeseniških Skalašev. V polnem teku so priprave za zgraditev tretjega visokogorskega zavetišča, ki bo postavljen nekje na Martuljku.

Izmed zaslužnih odbornikov, ki že dolga leta delujejo v Skali, je omeniti gg.: Čopa Joža, sedanjega predsednika; dr. Miho Potočnika, podpredsednika in znanega planinskega pisatelja; Ignaca Jurana, ki deluje v odboru od ustanovitve kluba in preko 10 let vodi klubovo blagajno; Homovca Bogo; Koreninja; Frelja, Truhlarja in dr. — Klub šteje okrog 300 članov.

OBVESTILO

Vsem nameščencem na znanje in ravnanje!

Ravnateljstvo nas je obvestilo, da obravnava zadeve dopustov tako:

Nameščencem, ki imajo pravico na 10 dni dopusta, obratovodja oziroma predstojnik oddelka odredi 10 delovnih dni (ne všteti nedelje in praznike). Nameščencem pa, ki imajo pravico na 2, 3, 4 in 5 tednov dopusta, se štejejo tudi nedelje in prazniki v dopust.

Skalaška koč na Rožci

Matija Sušnik:

TELOVADNI NASTOPI IN LAHKOATLET-SKE TEKME V OKVIRU ŠPORTNIH IGER

Vse prireditve, ki so se vršile v okviru I. kulturnega festivala in II. letnih športnih iger KID, so bile velika in pestra revija prosvetnega in telesnovzgojnega dela.

Vsaka od teh prireditev je imela svoje posebnosti in lepote. Vsaka je tudi imela svoje prijatelje, sodelavce in občudovalce. Nekateri posetniki teh prireditev so se divili lepotam in živobarvnosti naših narodnih noš. Drugi so uživali lepote naših narodnih pesmi, tretji pa so občudovali spretnost vrhunskih telovadcev, ki so na glavnih orodjih izvajali vratolomne vaje z veliko lahkoto in eleganco.

Vsem sodelujočim skupinam je treba priznati, da so se temeljito pripravile za svoje naloge in so na festivalu postavile najboljše, kar imajo. Vse sodelujoče skupine so se kar najbolje uveljavile, toda krono vseh slavnostnih dni je tvoril nastop najboljših jeseniških telovadcev na glavnih orodjih.

Telovadci, ki so nastopili v vzorni vrsti, se za ta skupni telovadni nastop niso pripravljali samo nekaj tednov. Ta nastop je pokazal sadove dolgoletnega vztrajnega sistema učnega dela v telovadnicah in na letnih igriščih. Izvežbanost teh telovadcev temelji na urejenih življenjskih razmerah, zdržnosti in brezprimerni vztrajnosti. Polnih 20 let so vztrajno vadili večer za večerom. Mimo njih so šla najlepša mladostna leta. Niso posečali hrupnih zabav, temveč so živeli zdržno, ogibajoč se vsega, kar bi slabilo njihove življenjske sile.

Njihova vsakdanja življenjska pot je bila zelo lepa. Nekateri od njih so prepo-

tovali velik del Srednje Evrope. Nastopali na velikih mednarodnih tekmah in merili svoje sile in sposobnosti z največjimi telovadnimi mojstri skoraj z vsega sveta.

Priznati moramo, da je bila ta vrsta najboljša domača vrsta, kar jih je kdaj nastopilo na Jesenicah. Višek izvežbanosti pa je pokazal v nedeljo popoldne na drogu in na konju na šir z ročaji. Vsi telovadci v tej vrsti so bili dobri. Vsak je dal najboljše od sebe, vsak je postavil celega moža. Viharne ovacije tisočerihi oduševljenih gledalcev so dokazale, da ima lepota telovadba vedno večji krog prijateljev in občudovalcev.

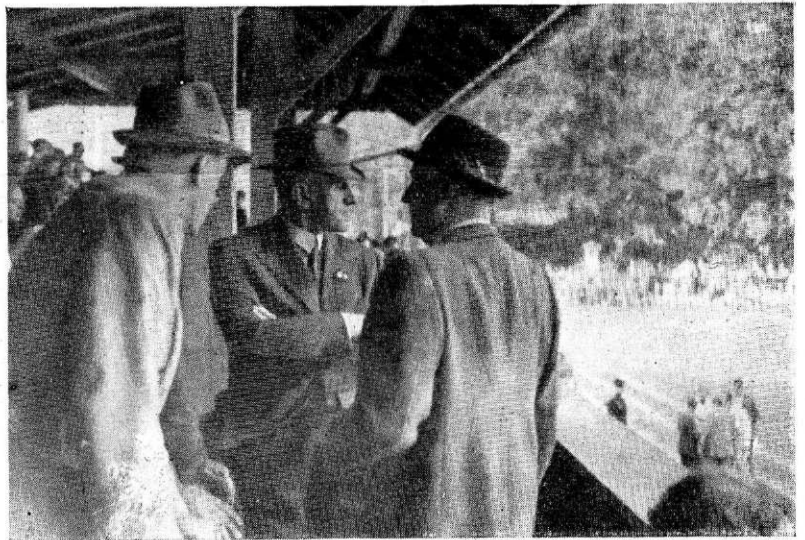
Vendar je imel ta skupni nastop najboljših jeseniških telovadcev tudi svoje senčne strani, ki se utegnejo pokazati šele v bližnji bodočnosti. Ta vrsta se stara. Pet telovadcev je starih na 30, dva pa

nad 28 let. Vsi so v pogledu telovadne izurjenosti skoraj že dosegli svoj vrh in se bodo v nekaj letih umaknili v ozadje. Telovadcev, ki bi njim v izvežbanosti dorasli, pa še nekaj let ne bo. Danes na obeh straneh primanjkuje dobrih, idealnih in požrtvovalnih voditeljev. Stari in izkušeni borci so se umaknili v ozadje.

V revirju je zaposlenih na stotine močnih in zdravih mladeničev. Ni pa skoraj nikogar, ki bi to zlato mladino zbral okoli sebe, jo vzgajal in bodril. Prvaki, ki so nastopili na kulturnem festivalu v vzorni vrsti, bodo morali prevzeti vzgojo mladine, da bodo to, kar so od starejših borcev dobili — mlajšim dali.

V nedeljo, dne 18. avgusta, so se vršile tekme v lahkootletskih panogah, pri katerih je nastopilo rekordno število tekmovalcev in tekmovalk.

Bilo je lepo poletno jutro. Na igrišču KID se je zbral cvet jeseniške in javor-niške mladine. Po igrišču je valovilo pestro življenje. Povsod je prevladovala strogorednost, a vendar tudi individualna sproščenost. Lepo je bilo gledati te mlade vitke in lepo razvite mladeniče, kako

Upravni svetnik KID
g. dr. Fran Windišer

znani gospodarstvenik, predsednik in podpornik narodnih in kulturno-zgodovinskih ustanov, na prazniku jeseniške kulture in športa.

Zmagovito moštvo žične valjarne pri vlečenju vrvi pride po pokal

so tekli čez ovire, suvali kroglo, metali disk in kopje in skakali v višino ob palici.

Toda samo telesna vzgoja je le enostranska. Mladina se mora tudi duhovno izpopolnjevati. Mi moramo vzgojiti duhovno in telesno čim bolj popolnega in razgledanega človeka, da bo lažje zmagoval ovire, ki bi se mu postavljale na njegovo življenjsko pot.

Vzgoja mladine mora biti vsestranska. Mladina mora imeti vse vrline sodobnega kulturnega človeka. Današnji mladenič naj bo dober sin in brat in kasneje dober soprog in oče. On naj bo uglašen v družbi, v družini, v salonu, na parketu in tudi na cesti.

V Italiji so uvedli že 4 brezmesne dneve, kakor poročajo uradna poročila. Toda v tej deželi imajo močno razvito ribarstvo in si pomagajo na ta cenejši način.

600 vagonov koruze nam bo dobavila Turčija. Tako si pomagajo med seboj države. Tako sodelovanje je mnogo vredno in bolj pametno, kakor pa medsebojno pobijanje.

HVALA VSEM!

Ko mislimo na zahvalo, stojimo pred neovrgljivim dokazom, da so železarji izvedli vse veličastne prireditve prostovoljno in z največjim veseljem, kajti takih prireditev se vobče ne da napraviti drugače, kakor s popolnoma prostovoljno doprinešenimi žrtvami posameznikov.

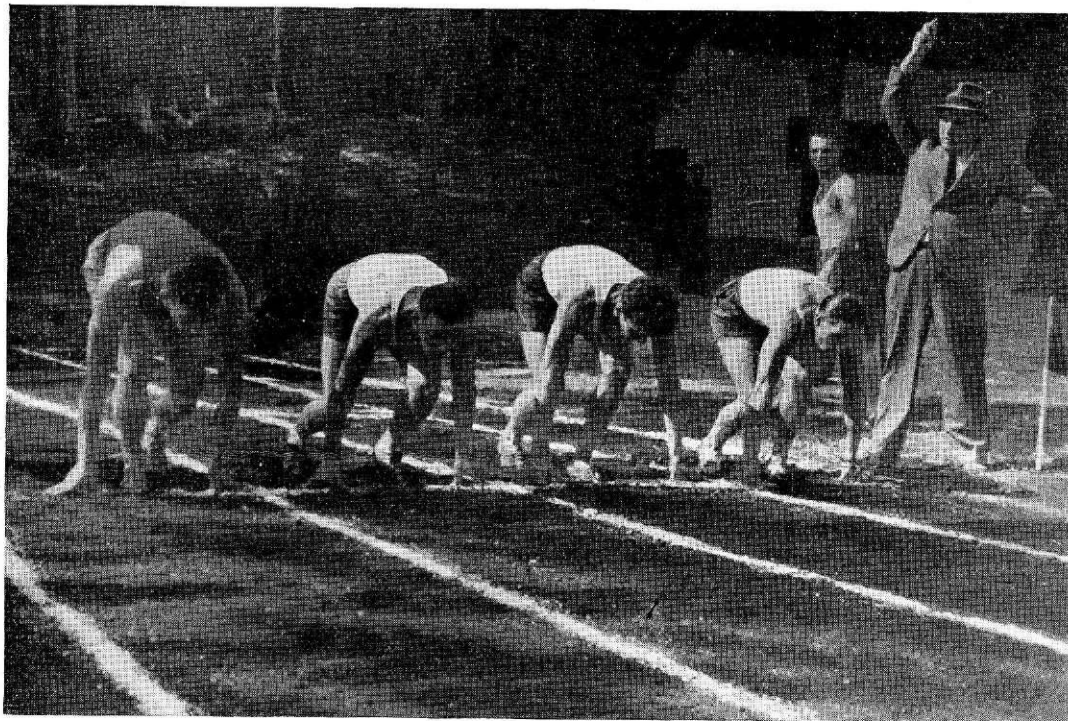
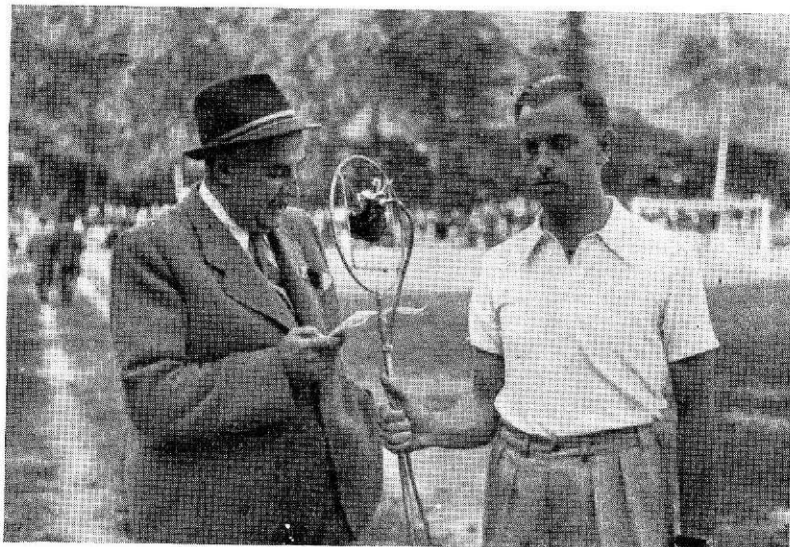
Obe železarski naselji in okolica; železarji, obrtniki in kmetje; tisti, ki so koristno svetovali in tisti, ki so spored izvedli — vsi, prav vsi so dobrovoljno in z veseljem in idealno pomagali k uspehu te velike prireditve, tako društva kot posamezniki.

Ni mogoče vseh in posamezno navesti, zato naj bo izrečena skupna zahvala za veliko misel in za veliko nesebično, idealno delo samo.

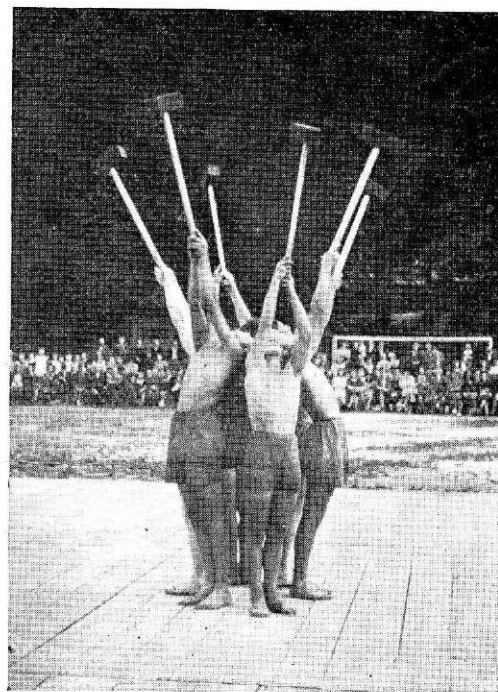
Prireditveni odbor.

Tehn. ravnatelj KID g. dr. inž. H. Klinar

Vodja odgovornega tehniškega dela, katerega prihod na vodsvetno mesto Jesenic pomeni tudi začetek velikih in nepozabnih prireditev naše industrije, ki so kakor klicar dela in rasti ljudstva na mejah lepe domovine Jugoslavije.

Tekači na nastopnem mestu za 100 m

Moški naraščaj Sokola Koroška Bela izvaja proste vaje s kladivi

Dekleta so se v velikem številu udeležile tekom na festivalu. * Zastopnice zdravega rodu! * Slika kaže tekme v metu diska.

Dekleta se pripravljajo za tek na 60 m

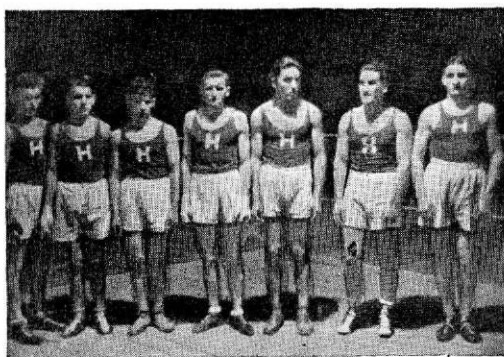
C. D.:

TEKMOVANJE V BOKSU MED HTA KLU- BOM „HERKULESOM“ IN SK BRATSTVOM

Letos je bila prvič v okvir letnih iger KID sprejeta tudi težka atletika in sicer boks in dviganje uteži. Številna udeležba tako s strani tekmovalcev kakor s strani gledalcev je potrdila, da je za to disciplino mnogo zanimanja ter da se v naših vrstah nahajajo prav dobri težki atleti.

Proti boksu imajo mnogi neutemeljene očitke. V športni borbi stremiš vedno po zmagi in nadmoči. Stavljáš si cilje in jih skušáš doseči s silo in z naporom. Očitek, da je boks surov, ker dovoljuje tudi močne udarce in sunke, ni utemeljen, kajti v resnici ni razlike med udarcem, ki si ga dobil pri delu po nesreči, ali pri padcu na smučeh ali s kolesa, in med udarcem, ki si ga dobil v ringu. Boks je težkoatletska panoga, ki zahteva od atleta, da se mora privaditi na marsikaj neprijetnega. Treba je treninga za utrjeva-

nje enako kakor pri lahki atletiki, nogometu, plavanju itd. Dokler je boks le šport, ki ga gojimo po predpisanih pra-

Moštvo boksarjev »Herkulesa« iz Zagreba, ki nosi naslov drž. prvaka na naših prireditvah

vilih, in dokler je plemenita preizkušnja, da se ugotovi, kdo je močnejši in boljši, toliko časa so neopravičeni vsi očitki surovosti boksa.

V resnici je boks šport, ki razvija v človeku samozavest in pogum, borbenost in odpornost. Naši boksarji so na svojem nastopu pokazali, da imajo vseh teh lastnosti v odlični meri.

Gostje Herkulesa so nastopili s preizkušenimi borci, prekaljenimi v mednarodnih borbah, ki imajo sloves najboljših v državi. Sodnik v ringu je bil vodja Herkulesa in zvezni sodnik g. Kovačević, na straneh pa sta sodila gg. Duh iz Maribora in D. Cerar z Jesenice.

Moštvo boksarjev SK Bratstva

Gospa dr. Klinarjeva izroča darila damskim prvakinjam

RAZNO

Državni praznik v našem mestu

Kraljev rojstni dan je bil na Jesenicah lepo praznovan. Državne zastave in v nekaterih trgovinah tudi posebno olepšana izložbena okna s sliko mladega kralja, so dale izraz prazniku na zunaj. Vsa matična društva so imela proslave že na predvečer. Zlasti lepo proslavo je priredilo društvo Sokol. Na nekaterih hišah je bila z lučkami obnovljena zapoved velikega kralja ob smrti. V župni cerkvi je bila na praznik slavnostna sv. maša, ki so se je udeležila vsa zastopstva. Od KID je prisostvoval slovesnemu cerkvenemu opravilu generalni ravnatelj gosp. C. Noot z zastopnikom šefa inšp. dela g. Ant. Bernhardom in urednikom g. A. Kuharjem. Nastopila je tudi polna četa gasilcev KID pod vodstvom poveljnika gosp. K. Luckmanna.

Obletnica sporazuma

V Zagrebu so praznovali obletnico sporazuma med Hrvati in Srbi. V Zagrebu je bila ta dan slavnostna seja vlade. Živel sporazum med ljudstvom velike domovine, živel sporazum med južnimi Slovani sedaj in za vso bodočnost. Pomen sporazumov je tako velik, da ni besede za izraz priznanja, kajti nesporazumi med slovanskimi narodi so te narode v zgodovini topli in zasušnjevali.

30 novih gojencev Vajenske šole KID

V prvi letnik Vajenske šole KID je bilo zopet sprejetih 30 gojencev, ki se bodo izurili teoretično in praktično za svoj poklic. Zvezarska šola KID je pridobila v dobi kratkega obstoja sloves najbolj resne in odlične strokovne šole za vežbanje domačih strokovnjakov. Te dni se je na šoli zopet pričel pouk.

Kruh se je podražil

V zadnjem času smo opazili, da je nastal v cenah in v oskrbi z življenjskimi potrebščinami nered. Listi so zabeležili take motnje v Dalmaciji, vsi pa čutimo to tudi na lastnih žepih. Pojavila se je naravnost brezsramna draginja in tudi nered v oskrbi živil, ki jih ima Jugoslavija dovolj. Ne, ni prav, da nekateri ob takem pojavu kar obupajo in začnejo preklinjati vseprek, kajti pozabiti ne smemo, da smo lahko srečni, da živimo v domovini, ki v tem času izhaja mogoče od vseh narodov in držav še najboljše. Tega ne smemo pozabiti. Toda nepotrebno je, da se vršijo napake in lumparije v trgovanju z življenjskimi potrebščinami, kjer je najbolj prizadet zopet mali človek. Dobro, če je likalnik predrag, naj ga vzame vrag, ga pač ne bomo kupili, toda kruh je kruh, jesti moramo vsi. Da pa nekateri falotje iščejo dobičkov prav pri predmetu, ki ga potrebuje vsak od dojenčka do starčka, ni prav. Ni treba nobene bojazni, da bo zmanjkalo, treba je le vzpostaviti strog red in tega bo uvedla vlada gotovo v najkrajšem času.

Nikar ne obupavajmo. Že slišimo, kako zmanjkuje živil. Tu olja, tam moke, kruha itd. Ljudje govorijo, da bo še slabo. To seje nerazpoloženje in tudi strah. V strahu pa je obup in malodušje, ki lahko škodujeta. Toda nič se ne bojmo. Ni tako hudo. Potrebno je samo, da se falotom onemogoči špekulacija. Naša domovina je bogata dovolj, da bodo imeli vsi in vsak svoj golaž, pa še ven bomo vozili. Faloti, ki so najprej cene dvignili in so jim nekatere ustanove celo pomagale, sedaj poizkušajo dalje. Pa se bodo urezali. Kar naprej silijo s cenami živil navzgor; če ni drugače, pa se zaloge zapro. Vlada bo v skrajni potrebi napravila red in v to zaupajmo ter imejmo radi našo lepo in ponosno domovino.

Vina bo letos manj. Cene vinu in žganju že rastejo. Medtem ko smo se lani tako rekoč kopali v žganju in vinu, bo letos bolj tesna. Bolezen na vinski trti (peronospora) zaradi slabega vremena je dokaj uničevala pridelek in bo vsega manj. Prav tako ne bo mnogo sliv. Ta stvar se bo seveda podražila in verjetno je, da bomo morali vino, ki ga kmetje prodajajo po 3 do 5 din liter, plačevati na mizah vsaj po 10 din. O, oprostite, vsaj še nekaj dražje, ker se ga vmes mnogo izgubi.

PO FESTIVALU

Veličastne kulturne in športne prireditve festivala železarskih Jesenic so za nami. Ogromno je bilo to nesebično in idealno delo, ki so ga vložila društva in posamezniki za lepoto in uspeh te nepozabne kulturne, športne in narodne manifestacije na meji Jugoslavije.

Skupno, složno in brez sovraštva med seboj so žrtvovali in nastopili društveni delavci revirja. V tej skupnosti je velika odlika in je močan vzor in klic po skupnem delu vseh poštenih in pridnih sil naroda. Nov klic z Jesenic!

Ta veliki nastop jeseniškega ljudstva je s spoštovanjem in priznanjem pozdravila vsa slovenska in jugoslovanska javnost.

DVA PA STA BILA NAPADLA TUDI TO DELO

1. Skupina okrog tajnih letakov, ki so nosili seveda naslov »jeseniškemu delovnemu ljudstvu«. — Vseeno je, koliko jih je zadaj, samo to bo res, da tudi živijo in imajo koristi od železarske delovne vzajemnosti in uživajo mir naše domovine, četudi ob svoji nerazgledanosti vse sovražijo, najbolj pa tisto, kar bi znalo odpraviti sovraštvo med ljudmi. V teh letakih, ki so jih po poročilih dnevnika »Slovenski dom« trosili največ okrog Krekovega prosvetnega doma, napadajo nepozabno lepo kulturno prireditev in zahtevajo odpoved festivala. V isti sapi zahtevajo razpust »fašistične« organizacije Fantovskih in Dekliških odsekov in pišejo: dol fašizem, gor razredna zavednost, sem svoboda tiska, tja nazadnjaštvo, naprej svobodno shajanje, nazaj stari zakoni itd. itd., kar bo baje takoj čez noč pomagalo, da bo na svetu sijajno in krasno. Za tem podtalnim letakom se skrivajo nekateri, ki se sami nazivajo »levičarje«.

2. Tem napadalcem festivala in katoliške telesnovzgojne organizacije obenem, se je z vsem srcem pridružil nek dopisnik z Jesenic, ki polaga svoja kukavičja jajca v list »Gorenjec«, ki izhaja med poštenimi ljudmi v Kranju. Tudi ta je sestavil ogabni napad na festival in žalil idealno in nesebično delo sposobnih in brihtnih jeseniških kulturnih in športnih delavcev.

Tako so se našli v bratskem objemu — prvi skriti za letake, drugi skriti za člankom v »Gorenjcu«. Dva tiča sta to, katerima ne gre v račun, da bi ljudstvo skupno delalo, da bi pustilo prepire med seboj, da bi opustilo kreganje, sovraštva, frakcije, da bi se združili vsi dobrovoljni in sposobni za narodno gospodarsko in kulturno stvar. Tem, tako je videti po teh izpadih, ne gre v račun sloga med ljudmi, kajti potrebujejo sovraštva, potrebujejo prepire, potrebujejo frakcije, predvsem pa sovraštvo, kajti brez sovraštva med ljudmi ni vodstva in ni cvenka za nje. Ne, ni jim dovolj, napadi in zmerjanje in omalovaževanje je moralo priti ob tej veličastni prireditvi idealnih delavcev, ki so se zbrali na veličastni manifestaciji kulturnega dela v dokaz zdravja, sposobnosti in veličine moči velike naše domovine na mejah dveh držav.

Ne, pošten, pridni in visoko kulturni človek našega okraja se za napade iz krogov, ki nimajo za kulturo Jesenic nobenih zaslug, ne bo zmenil. Tisti nepoznani dopisnik, ki nazi-va nesebično kulturno delo delovnega ljudstva na mejah domovine »komedijo«, naj ve, da je tak človek nekulturn, žalitev nekulturnega tipa pa Jeseničanov ne žali. Prezirajo ga in zaničujejo in bi bil sploh pozabljen, če bi ne delal umazanij, kakor je omenjeni članek.

Previsoka je kultura železarskih Jesenic in preveč idealistov je delalo in dela na tem polju, da bi mogel to delo omalovaževati tip, da bi mogel sejati zgago, sovraštvo med ljudi, in čas je tudi preresen.

Pozdrav s planin!

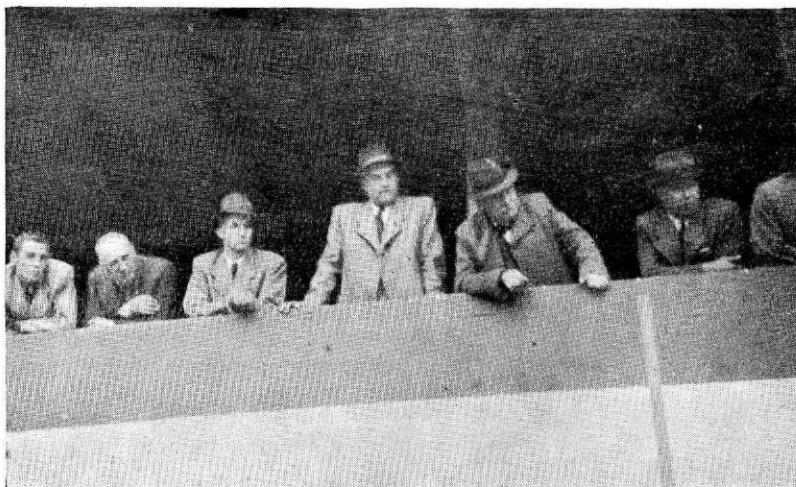
Večno lepe in večno naše so te prekrasne gore okrog gorenjskih plavžev in fužin. Naši alpinisti, Skalaši in člani S. P. D. so jim posvetili vso gojitev (glej Tov. vestnik štev. 17.—18. in štev. 19.).

Ta karta s planinske poti pa pove, da je tudi naš fužinarski ravnatelj vnet častilec slovenskih gor. V družbi gosp. in gospe ing. Petrovčiča ter gosp. Fiedlerja sta gosp. ravnatelj dr. inž. Klinar in ga. soproga napravila turo, ki jo razberemo s karte. Z njimi je bil tudi poznani planinski pisec g. Uroš župančič.

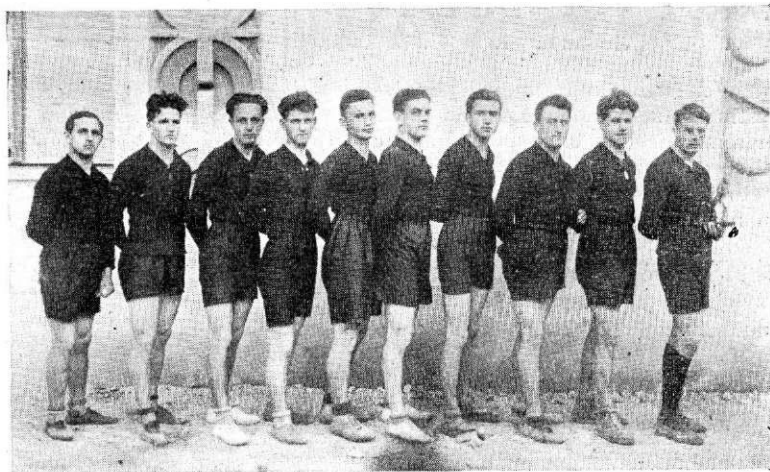

Prizor s plesa narodnih noš (Dekl. krožek)

Zastopnik ministra za telesno vzgojo, načelnik gosp. prof. Uлага, in predstavniki KID na tribuni.

Levo prokurist g. Zwetko, desno ravnatelj g. dr. Klinar, upravni svetnik g. J. Pfeifer in prokurist g. inž. Petrovič.

Štafeta okoli Jesenic — moštvo »Borec« leta 1931.

Štafeta okoli Jesenic je postala tradicionalna. Pokal so si priporili enkrat »Borec«, drugič »Bratstvo« itd. Na sliki štafeta »Borca«: Volčini, Zvan J., Langus D., Langus I., Bizjak J., Ažman, dr. Novak, Triler, ki je bil tudi mednarodni telovadeč, Čop Avg. in Natlačen Fric, ki je ob tej priliki prekosil v teku državnega reprezentanta.

OVVESTILA

Velike prireditve na Jesenicah

SK Brastva in Gasilska četa KID - Jesenice priredita v nedeljo, dne 15. septembra, popoldne in zvečer zanimive prireditve.

1. Ob 15. uri popoldne bo na stadionu KID ligaška prvenstvena tekma med našim ligašem SK Bratstvom in ligašem SK Ljubljano.

2. Isti dan priredi v nadaljevanju tekme Gasilska četa vzorne vaje, koncert in igrokaz Finžgarjev »Divji lovec«.

Igrokaz bo zvečer ob pol 8. uri.

Več glejte na plakatih.

GOSPODARSKE NOVICE

Tvornica masla v Voronežu (Rusija) bo predelovala letno nad 5000 ton mleka. Kakor znano, delajo iz mleka v nekaterih državah tudi razne druge stvari, Rusi pa najraje producirajo iz mleka maslo, ker je od sile dobro.

Nihče ne bo smel »falirati« bi lahko tako na splošno rekli novi zamisli uredbe, ki bo prepovedovala, da bi podjetnik iz kakršnih koli razlogov prenehal z obratom. Tako je tudi prav, kajti dobro ustvarja le delo. Nobene uredbe ne bi nič pomagale, če bi ne bilo dela. Največja in najbolj koristna uredba bo tista, ki bo investirala, ki bo odpirala novo delo in zopet delo; najslabša pa bo tista, ki bo samo govorila. Nič govoriti, kar investirati in dati dela ljudem. Kazen za govorjenje bi morala biti ta, da bi vsak, kdor govori, moral takoj investirati in dati ljudem zaslužka. Videli bi, kako hitro bi nekateri nehali govoriti. Delati in kar naprej delati, pa bo stvar v redu.

10.000 kosov pitanih svinj bomo v treh mesci dobavili Italiji. Tak je dogovor med državama. Z Italijo imamo že dolgo urejene trgovske odnose in je med obema državama živahna trgovina, ki da lep zaslužek.

Iz Rusije bomo vendar dobili nekaj bombaža tudi mi. Rusi so poslali vzorce bombaža, ki je baje odličen. Ko bodo delegacije določile še ceno, bomo izračunali, če bomo lahko za naše razmere izhajali s ponujeno ceno.

ZA NAŠE GOSPODINJE

Krapi s poprovo omako

Do mehkega skuhamo v slani vodi na koščke zrezano zeleno, nekaj sesekljane peteršilja, nekaj čebule in nekaj korenja. Nato dodamo nekoliko mleka, potem začnimo s poprom, z lovorjem, s soljo in s stisnjenim česnom. V vrelo juho vržemo zdaj na koščke narezane krape, počakamo, da se dobro po-

kuhajo, potem pa pustimo stati deset minut. Končno dodamo še žlico belega vina in serviramo.

Vinska krema

V kozico zlijemo pol litra belega vina, vanj denemo lupino dveh limon, nekoliko cimeta in tri žlice sladkorja. Četrť ure kuhamo na slabem ognju. V drugi kozici pa zmešamo 6 rumenjakov in nekaj moke, potem pa prilijemo napol kuhano vino. Precedimo skozi sito in kuhamo v vroči vodi. Ko je krema gotova, jo postavimo na hladno toliko časa, dokler je ne damo na mizo.

Sirove omlete

Za osebo vzamemo po eno jajce, žlico nastrganega sira, kavno žličko smetane. Dodamo krušne drobtine, nekoliko soli, popra in sesekljane petršilja. Vse skupaj stepemo. V ponvi segrejemo mast in vlijemo nanjo nekoliko testa. Vsakokrat, ko se hoče omleta prijeti dna, jo moramo dvigniti z lopatico. Naposled, ko so omlete pečene, jih potresemo z nastrganim sirom in zarumenelimi krušnimi drobtinami.

Cvetačni puding

Cvetačo skuhamo in jo pretlačimo skozi rešeto. Potem jo premešamo z omako iz 5 dg presnega masla, treh rumenjakov in enega cellega jajca, ter začnimo. Tri beljake stepemo v sneg in dodamo zmesi. Vse skupaj damo v pudingovo obliko, pomazano z mastjo ali presnim maslom, in jo kuhamo v vroči vodi kakšnih 35 minut. Kuhano zvrnemo na pladenj in oblijemo z bešamelovo omako.

MALO KOZMETIKE

Lepo negovani sivi lasje

Sivi lasje zelo radi porumene. Marsikateri dama si pa nerada umiva lase s plavilom, ki, kakor vemo, pobeli sive lase. Prav tako lepo pobelimo sive lase, če jih vsak teden enkrat posujemo s pšenično moko in dobro izščetkamo.

Paradižniki v kozmetiki

Paradižniki so izvrstna hrana kakor za zdrave tako tudi za bolnike. Ne vsebujejo niti najmanjše količine masti, vendar pa predstavljajo zelo koristno hrano — posebno pri shujševalni kuri.

Kaj naj jemo, če mnogo sedimo

Tisti, ki deloma ali vedno samo sede delajo, bi morali uživati naravno hrano, to so mlečne jedi, jajca, zelenjava, mnogo zrelega sadja vseh vrst. Najbolj zdrav kruh pa je zanje iz grobo zmlete pšenice.

Človeku, ki sede dela, ni priporočati mesa, prav tako ne čokolade in slaščic.

Jesti moramo počasi in pazljivo in do cela se moramo sprostiti. Med obroki pa pijmo mnogo vode.

Če bomo sestavljali tak jedilni list, bo zdravje tu in tudi linija.

ZA DOBRO VOLJO

Moževa skrb

Gospa Gobčeva pride domov.

»Samo jezik mi je pogledal zdravnik, ko sem bila pri njem, in mi je takoj napisal okrepčevalno sredstvo.«

»Ježeš, pa vendar ne za jezik!« se prestraši njen mož.

Moderni slikarji

»Očka, zakaj pa se slikarji podpisujejo pod svoje slike?«

»Veš, dragi Danče, da se ve, kje je spodaj in kje zgoraj.«

Iz našega gledališča

Zakaj je danes glavna igralka tako nasajena?

Samo pet šopkov so ji prinesli na oder...

Ali ni to dovolj?

...toda plačala jih je šest.

V hotelu

Na pomoč, na pomoč, vratar, kje stel?

Evo me, milostljiva, želite?

V moji sobi sta dva tujca, prosim, vrzite enega ven!

Nerodno

Žena: Ptiči ti bodo spet vse seme pojedli. Zakaj ne postaviš strašila?

Mož: Saj si ti zmerom na njivi.

Zaletel se je

Kdo pa je tistole staro strašilo?

Moja žena.

Oprostite mi! Zmotil sem se.

Ne vi — jaz, ko sem jo vzel.

Učiteljica: »Kako pa je tebi ime?«

Učenka: »Ljudmila.«

Učiteljica: »O, to je pa zelo lepo ime.

Kako pa se piše?«

Učenka: »Krokar.«

V neki tovarni je dobil vratar strog nalog, naj točno pazi, kaj delavci nosijo iz tovarne po dokončanem delu. Nekega dne je ravnatelj opazil, da vratar vsakogar, ki je šel od dela, preiskuje po žepih.

Ravnatelj: »Kaj pa je že spet izginilo?«

Vratar: »Samokolnica, gospod ravnatelj.«